

Södertörns högskola | Institutionen för samhällsvetenskaper
Kandidatuppsats 15 hp | Sociologi C | Hötterminen 2012

”Mansjagande amazonkvinna, den självvuppoffrande eller machohataren”

Tre stereotyper av den latinamerikanska kvinnan
som rollfigur inom amerikansk populärfilm

Av: Jenny Adrian Johnsson och Claudia Celorrio Pérez

Handledare: Dina Avrahami

SAMMANFATTNING

Syftet med denna uppsats är att öka kunskapen om hur latinamerikanska kvinnor som rollfigurer porträtteras inom amerikanska populärfilmer. Vi vill undersöka om det finns tydliga stereotyper i relation till rollfigurernas *genus*, *etnicitet* och *klass*. Med hjälp av ett intersektionellt perspektiv och begreppsliga redogörelser av ”latino” representationer i film, ämnar vi att analysera tre Hollywoodfilmer över tidsperioden 2003 till 2011. Dessa filmer är ”Chasing papi” (2003), ”Ask the dust” (2006) och ”Without men” (2011). Metoden som används för att vi närmare ska kunna genomföra analysen är *kvalitativ innehållsanalys*, som innefattas av att tolka och förstå texten, med syfte att synliggöra dess bakomliggande innebörd. Det centrala under en kvalitativ innehållsanalys är att arbeta med teman, vilket har gjorts genom att inordna det mest framträdande i filmerna i olika teman, som presenteras under analysavsnittet. Dessa teman är (1) *sexuell diskurs*, (2) *rasifierad diskurs* och (3) *klassmärkta femininiteter*. Teman är framtagna ur ett intersektionellt perspektiv. Vi har konstaterat att den kvinnliga latinamerikanska rollfiguren stereotypiseras i relation till hennes genus, etnicitet och klass i den bemärkelse att hon framställs som annorlunda och exotisk i kontrast till andra rollinnehavare i filmerna.

Nyckelord: intersektionalitet, latinas, stereotyper, filmanalys.

ABSTRACT

The purpose of this essay is to increase knowledge about how latinamerican women are portrayed in American popular films. We examine whether there are apparent stereotypes in relation to her *gender*, *ethnicity* and *class*. With the support of an *intersectionality* approach and the use of conceptual explanations of ”Latino” representations in films, we aim to analyze three Hollywood films over the time period of 2003 to 2011. These films are ”Chasing papi” (2003), ”Ask the dust” (2006) and ”Without men” (2011). The method used to enable us to further analyze the material is a *qualitative content analysis*, which aims to interpret and understand the text, for the purpose of developing its underlying meaning. The crucial aspect of a qualitative content analysis is to work with themes, which we have done by organizing the most prominent in the films in different themes which are presented under the analysis section. These themes are (1) *sexual discourse*, (2) *rasified discourse* and (3) *class marked femininities*. The themes are developed from an intersectionality perspective. Through our analysis, we have found that the latinamerican female character is stereotyped in relation to

her gender, ethnicity and class, in that sense that she is portrayed as different and exotic, in contrast to other actors in the films.

Keywords: intersectionality, latinras, stereotypes, film analysis.

POPULÄRVETENSKAPLIG SAMMANFATTNING

Denna uppsats har som syfte att undersöka hur den latinamerikanska kvinnliga rollfiguren framställs i nutida amerikanska filmer. Vi vill se om det finns stereotyper som kan kopplas till rollfigurernas *kön*, *etnicitet* och *klass*. För att uppnå detta tar vi hjälp av ett *intersektionellt* perspektiv och olika teoretiska begrepp av "latino" representationer i filmer, när vi analyserar tre Hollywoodfilmer över tidsperioden 2003 till 2011. Filmerna är "Chasing papi" (2003), "Ask the dust" (2006) och "Without men" (2011). Vi använder oss av en *kvalitativ innehållsanalys* för att analysera materialet, som går ut på att tolka och förstå texten, samt ta fram dess bakomliggande mening. Meningen med en kvalitativ innehållsanalys är att ordna materialet i olika teman, dessa presenteras under analysavsnittet. Dessa teman är (1) *sexuell diskurs*, (2) *rasifierad diskurs* och (3) *klassmärkta femininiteter*. Teman är framtagna ur ett intersektionellt perspektiv. Vi har kommit fram till att den latinamerikanska kvinnliga rollfiguren stereotypiseras i samband med hennes kön, etnicitet och klass, eftersom hon framställs som annorlunda och exotisk jämfört med andra rollinnehavare i filmerna.

Innehållsförteckning

1. INLEDNING	7-9
1.1 Bakgrund.....	7
1.2 Syfte och frågeställningar	8
1.3 Avgränsning	8
1.4 Disposition	9
2. TEORETISKA UTGÅNGSPUNKTER	10-20
2.1 Centrala begrepp och teoretiska analysverktyg	10
2.1.1 Stereotyp som begrepp.....	10
2.1.2 Etnocentrism.....	11
2.1.3 Konstruktionen av genus och kvinnlighet	11
2.1.4 Klassmärkta femininiteter	12
2.1.5 Intersektionalitet	13
2.2 Varför analysera populärfilm ur ett genusperspektiv?.....	14
2.3 Tidigare forskning	15
2.3.1 Svenska ”latinas”	15
2.3.2 Den latinamerikanska kvinnan som ikon	16
2.3.3”Three faces of Eva”	17
2.3.4 Stereotyper av ”latinos” inom amerikansk populärfilm.....	18
2.3.5 ”La Mestiza”	19
3. METOD.....	21-25
3.1 Tillvägagångssätt	21
3.1.1 Bearbetning av filmmaterial.....	21
3.2 Kvalitativ metod.....	22
3.2.1 Filmanalys	22
3.2.2 Kvalitativ innehållsanalys	23
3.3 Motivering till analysmetod och metodkritik	24
4. RESULTAT OCH ANALYS	26-46
4.1 Tre Hollywoodfilmer i fokus	26
4.2 Bearbetning	28
4.3 Tre representativa stereotyper.....	29
4.3.1”Den vilda, mansjagande amazonkvinnan”	29

4.3.2 ”Den självuppoftande”	35
4.3.3 ”Machohataren”	38
4.4 Analys och avslutande slutsatser	40
4.4.1 Sexuell diskurs	40
4.4.2 Rasifierad diskurs	42
4.4.3 Klassmärkta femininiteter	44
4.4.4 Ett intersektionellt mönster.....	45
5. SLUTDISKUSSION.....	47-48
5.1 Egna reflektioner	47
5.2 Förslag till vidare forskning	48

REFERENSLISTA

Otryckta källor

Tryckta källor

Elektroniska källor

BILAGOR

Bilaga 1: Beskrivning av filmerna

Bilaga 2: Materialinsamling och kodning

Bilaga 3: Foton på rollfigurerna

Bilaga 4: Tidningsartikel UNT

Förord

I detta förord vill vi i första hand tacka vår handledare Dina Avrahami vid Södertörns högskola, för hennes otroliga engagemang och stöd i uppbyggnaden av denna uppsats. Vi vill även tacka vår opponent som kommit med värdefulla råd och konstruktiv kritik.

Vi är två författare till denna uppsats. Jenny Adrian Johnsson har haft det största ansvaret över den teoretiska delen av uppsatsen, medan Claudia Celorrio Pérez har haft ansvar över den metodologiska delen. Vi vill dock poängtera att vi författare, genom samarbete, tillit och stöd till varandra, skrivit och bearbetat alla delar i denna uppsats tillsammans.

Södertörn, den 18 januari 2013

1. INLEDNING

I detta första kapitel beskrivs bakgrunden till ämnet för uppsatsen, som följs av studiens syfte och centrala frågeställningar. Därefter beskrivs studiens avgränsning och disposition.

1.1 Bakgrund

I filmvärlden möter vi olika rollfigurer som framställer olika sorts ideal i relation till vad som anses vara ”manligt” och ”kvinnligt”. Studier om hur både män och kvinnor porträtteras på filmduken är inget nytt fenomen. Det finns sedan tidigare ett flertal studier kring hur filmindustrin konstruerar filmiska könsstereotyper av människan. I denna studie har vi intresserat oss för konstruktionen av den latinamerikanska kvinnans rollkaraktär inom amerikansk populärfilm. Fokus har riktats till hur ”latinas” porträtteras inom tre Hollywoodfilmer i förhållande till hennes genus, etnicitet och sociala samhällsklass. Ni kanske ställer er frågan varför vi specifikt väljer Hollywood som filmkontext. Enligt en artikel från UNT, Uppsala Nya Tidning, dominerar Hollywood på den vita filmduken i Sverige. Det görs ca 15 miljoner biobesök på de svenska biograferna varje år, varav 33 filmer är amerikanska (www.unt.se). Det säger oss att amerikansk populärfilm med sitt Hollywoodimperium möts av en väldigt bred publik.

I överlag finns det ett flertal forskare som intresserat sig för hur latinamerikaner porträtteras inom amerikansk populärfilm. Samtidigt har vi utifrån en svensk kontext även påträffat studier beträffande hur exempelvis invandrare som rollfigurer framställs inom svensk populärfilm. Dock har vi tolkat en brist på svenska studier i specifikt ämnet ”latinas” i populärfilm, vilket påverkade vårt ämnesval för denna uppsats. Å andra sidan influerades vår forskningsfråga även av vårt egna latinamerikanska påbrå, som väckte nyfikenhet och engagemang till att bidra med ny kunskap inom forskningskontexten. Gary D. Keller är författaren bakom boken *Hispanics and United States Films: an Overview and Handbook* (1994). Denna bok fångade vår uppmärksamhet och vidareutvecklade vårt intresse för ämnet som berörs i denna uppsats. I sin studie identifierar Keller (1994) stereotypiska gestaltningar av den latinamerikanska kvinnan som inordnas i tre olika typologiska kategorier. Den första kategorin benämner författaren som *cantina girl*. Oftast representeras hon som ett sexuellt objekt som lockar med sin dans och sitt oanständiga beteende. Den andra kategorin är den så

kallade *faithfull self-sacrificing señorita*, som representerar en trogen och hängiven kvinna som alltid är redo att offra sig själv för sin kärlek. Den tredje kategorin benämns som *vamp*. Till skillnad från *cantina girl* som använder sin kropp för att få sin vilja igenom, använder *vamp* sitt intellekt. Hon är våldsamt och taktisk samt njuter av att se männen lida (Keller 1994:40). Med utgångspunkt i Kellers (1994) tre typologier vill vi undersöka om det finns stereotyper av dessa karaktärer i relation till den latinamerikanska kvinnliga rollfiguren i de filmer vi analyserar. Finns det en tydlig mall för hur rollfiguren agerar på Hollywoods filmduk? och vad förmedlar egentligen fiktiva stereotyper i stil med dessa?

1.2 Syfte och frågeställningar

Syftet med vår studie är att öka kunskapen om hur den kvinnliga latinamerikanska rollfiguren porträtteras inom amerikansk populärfilm. Detta uppnås genom en kvalitativ innehållsanalys av tre nutida Hollywood filmer. Filmerna tillhör olika genrer och har skapats under åren 2003 till 2011. Dessa filmer är "Chasing papi"(2003), "Ask the Dust"(2006) och "Without men"(2011), där tanken är att undersöka om det finns framställningar som gestaltar en stereotyp där genus, klass och etnicitet interagerar. Analysen görs med hjälp av ett *intersektionellt* perspektiv.

Frågeställningarna är:

- Hur porträtteras den latinamerikanska kvinnan som rollfigur inom amerikanska populärfilmer?
- Vilka fiktiva stereotyper finner man i de olika rollfigurerna i relation till genus, etnicitet och klass?

1.3 Avgränsning

Tids- och utrymmesmässigt har vi behövt avgränsa oss i denna studie. Vi har avgränsat oss gällande antalet filmer som ska analyseras. Tre filmer från olika genrer kan ge oss ett bra underlag för studiens syfte. Samtidigt är vi medvetna om att tre filmer ger en smalare insyn än om vi skulle analysera flera och att detta i sig kan påverka studiens generaliserbarhet. Vi anser dock att tre filmer ger även möjligheten att kunna utföra en grundligare analys. Vad gäller tidsaspekten för filmerna har vi valt att endast analysera nutida filmer i den bemärkelsen att de skapats under de senaste tio åren, från 2003 till 2011. Denna avgränsning beror på att vi vill

ha så aktuella filmer som möjligt. Det är viktigt att följa med i nymodigheter eftersom människans mentalitet är i ständig förändring och riktlinjerna för tänkandet också. Vi menar på att det som möjligtvis var extremt feminint för 20 år sedan är inte alls aktuellt i dagens samhälle. Därför har vi som forskare inte funnit någon mening i att analysera äldre filmer med ett modernt tankesätt, eftersom då skulle allting kännas otidsenligt och omodernt. Samtidigt har vi själva växt upp under denna period, och är därför väldigt nyfikna på vad som har hänt inom populärfilm då.

1.4 Disposition

Under detta avsnitt ger vi en kortfattad guide i hur vi har lagt upp uppsatsens olika delar. I uppsatsen ges inledningsvis en introduktion till ämnesvalet samt en kort bakgrundshistoria över Kellers (1994) typologier, som har fungerat som inspirationskälla till studiens frågeställningar. I kapitel två presenteras våra teoretiska utgångspunkter, med att definiera våra centrala begrepp. Sedan följer de teoretiska analysverktygen, som kommit till användning under analysen. Kapitlet avslutas med en beskrivning av tidigare forskning inom ämnesvalet. I kapitel tre presenteras i första hand tillvägagångssättet och bearbetningen av insamlat datamaterial. Därefter ges en kort introduktion till den kvalitativa forskningsmetoden som använts i studien samt valet av analysmetod bestående av filmanalys och kvalitativ innehållsanalys. Avsnittet avslutas med en diskussion i varför vi har valt de metoder och hur vi kommer att använda dem. Avslutningsvis intar vi ett kritiskt förhållningssätt över metodens svagheter. Kapitel fyra inleds med en beskrivning av vårt datamaterial som består av tre Hollywood filmer. Fortsättningsvis presenteras vårt resultat i form av våra egna definierade stereotyper i relation till rollfigurernas framställning. Vi avslutar detta kapitel med vår analys utifrån tre identifierade teman med hjälp av ett intersektionellt perspektiv. Dessa teman är (1) sexuell diskurs, (2) rasifierad diskurs och (3) klassmärkta femininiteter. Under detta avsnitt gör vi en koppling mellan våra valda teoretiska resonemang, som vi presenterat i kapitel två och vårt datamaterial, där vi fokuserar på de mest framträdande stereotyperna i filmerna utifrån dessa tre teman. Uppsatsen rundas av i kapitel fem med en kort sammanfattning av studien, våra egna reflektioner utifrån analysen och vilka slutsatser vi kan dra ifrån det. Samtidigt beskriver vi frågor som väckt vårt intresse i och med studiens gång men som vi inte kunnat besvara, på grund av tids- och utrymmesskäl. På så sätt vill vi förse läsaren med förslag på vidare forskning som kan vara av intresse inom ämnesområdet.

2. TEORETISKA UTGÅNGSPUNKTER

I detta kapitel ges läsaren en genomgång av centrala begrepp som är av vikt för innehållet i studien. Därefter ges en presentation av tidigare forskning inom ämnesområdet.

2.1 Centrala begrepp och teoretiska analysverktyg

2.1.1 Stereotyp som begrepp

Begreppet *stereotyp* förmedlar olika föreställningar kring utmärkande egenskaper hos individer som tillhör en särskild kategori, såsom nation, ”ras”, religion eller kön (<http://www.ne.se>). Margareta Svahn (1999) beskriver att stereotyper kan sammankopplas till individers konstruerade syn av en oföränderlig världsbild, vilket i sin tur skapar fördomar (Svahn 1999:10). Vidare diskuterar Svahn (1999) hur språket påverkar stereotypiska könskonstruktioner som bidrar till stereotypisering. Olika föreställda symboliska könskonstruktioner av män och kvinnor påverkas av språket bl.a. genom skällsord (Ibid.). Enligt Charles Rodriguez Berg (2002) har alla människor ett behov av att stereotypisera, eftersom vi behöver kategorisera saker i vår omgivning för att kunna uppfatta, bearbeta och lagra dem (Berg 2002:5). Även om det inte alltid behöver vara i en negativ bemärkelse kan vi inte undgå att koppla begreppet stereotyper till processen att tilldela andra negativa egenskaper. I detta sammanhang binds stereotypiseringsprocessen till begrepp som *etnocentrism* och *fördom*. *Etnocentrism* bygger på processen att se saker utifrån att ens egen grupp står i centrum och som referens till allt. Sett ur detta perspektiv är De-gruppen alltid sämre än Vi-gruppen. Genom att tilldela De-gruppen negativa egenskaper i kontrast till Vi-gruppens positiva, markeras en överordnad Vi-grupp och en underordnad De-grupp. Sammanfattningsvis innefattar stereotypiseringsprocessen i en negativ bemärkelse en mekanism, där människor i första hand kategoriserar andra utifrån sin egen grupp som referens. Vi-gruppen ses som överlägsen De-gruppen (Berg 2002:14–15). I enlighet med Berg (2002) är det under dessa premisser som latinamerikaner marginaliseras och stereotypiseras i amerikanska filmer.

2.1.2 Etnocentrism

”Kulturella identiteter kan ses som olika sätt att positionera sig själv eller bli positionerad inom det förflutnas berättelser” (Wikström 2009:14).

Begreppet *etnicitet* beskriver identifikationen eller upplevelsen av tillhörighet till en etnisk grupp. Det symboliserar ett gemensamt ursprung, en gemensam historia och en gemensam kultur i form av språk, religion och traditioner. Inom begreppet etnisk grupp kan även förankringen till ett specifikt territorium och känsla av intern solidaritet inrymmas (www.ne.se). Debatten om etnicitet och kultur är global och i ett flertal sammanhang starkt politiskt laddat. Den berör frågor kring antirasistiska och antikoloniala sociala rörelsernas aktiviteter, globaliseringens utbredning och en intensifierad migration (Wikström 2009:17). Hanna Wikström (2009) beskriver etnicitet som ett laddat ord i en värld av ett behov av kategorisering. Ett fenomen som ofta studeras i samband med etnicitet är *etnocentrism*. Enligt Diana Mulinari (2003) fångar etnocentrismen den tendens som grundar sig på individens formation att uppfatta sin världsbild som naturlig och sina normer och värderingar som självklara (Mulinari 2003:151). I praktiken skapar kön, sexualitet och klass en betydande roll för det vi kallar etnicitet (Wikström 2009:14). Etnicitet sammankopplas även till begreppet ”ras”. I Norden och i Europa förknippas dock ordet ”ras” ofta till rasism och har inom samhällsforskningen istället benämnts utifrån etnicitet och kultur. I USA är det naturligt och relativt oproblematiskt att indela etniska grupper efter ”ras” såsom ”hispanics” (spanskättlingar), ”blacks” (svarta), ”asians” (asiater) och ”caucasians” (vita). ”Ras” och etnicitet anses som kvalitativt olika, dock står båda för en uppdelning mellan individer. ”Ras” är en tillskriven konstaterad kategori. Etnicitet och kultur sammanlänkas till en beteckning av kulturell gemenskap, språk, religion och subjektiv upplevd grupp tillhörighet (Wikström 2009:39,40,41).

2.1.3 Konstruktionen av genus och kvinnlighet

”Jag lever på jorden som kvinna – jag lär mig förhålla mig till en av många berättelser om vad som är att vara kvinna” (ur ”Under det rosa täcket” Björk 1996:10).

Inom den samhällsvetenskapliga forskningen och teoribildningen tillämpas begreppet *genus* för att urskilja olika föreställningar, idéer och handlingar som formar människans sociala kön

(<http://www.ne.se>). Mulinari (2003) beskriver att *genusvetenskapen* åsyftar till att kritiskt granska och problematisera kulturella tolkningar av biologiska könsskillnader, inom vilket kvinnan konstrueras som en underordnad kategori till män (Mulinari 2003:21). ”Män är raka, skarpa, spetsiga och respektingivande. Kvinnor är mjuka, kurviga med maten i skålen”. Orden är citerade ur Susan Brownmillers (1984) bok om ”kvinnlighet”, där hon exemplifierar olika schablonartade uttryck av mannen och kvinnan som skapar olika ”konstruerade könsidentifikationer”. Brownmiller (1984) beskriver dessa konstruktioner utifrån en historisk rumslighet där hon ger anvisning om att kvinnlighet historiskt sett kännetecknas av en romantiserad, nostalgisk tradition av påtvingade begränsningar (Brownmiller 1984: 9, 11). Förflutna bilder av kvinnans gestalt återger i regel ett kvinnoideal utifrån en romantisk avbildning. Bilden av kvinnlighet har ofta uppmuntrat till en romantiserad bild av kvinnlig undfallenhet och manligt beskydd (Brownmiller 1984:223, 225). Även kroppen och dess kroppsspråk är central i denna gestaltning. Historiska framställningar kommer till uttryck i exempelvis fiktiva bilder såsom; *Venus Milo*, den antika skulpturen av den grekiska kärleksgudinnan *Afrodite* utan armar, *Sjöjungfrun* utan ben eller *Törnrosa* i sin skendöd med ett uppåtvänt ansikte i väntan på en kyss av en manlig hjälte (Brownmiller 1984:228) (<http://www.ne.se>). Den kvinnliga kroppen i sitt historiska bildspråk, även likt mannens utformar olika ”kroppsliga ideal”. Det kroppsliga idealet uppfanns redan av grekernas på 400 talet f. Kr som en konstform där skulpturer blev ett uttryck för detta ideal. Statyer gav uttryckssätt för männens strävan att hylla den erotiska fulländningen av en skulpterad naken kropp som symboliserade styrka och gudomlighet (Brownmiller 1984:21).

2.1.4 Klassmärkta feminiteter

”Att bli respektabel innebär att man visar upp feminitet genom sitt utseende och beteende” (Skeggs 1997:163).

Beverly Skeggs (1997) beskriver att man kan särskilja ”klassmärkta feminiteter” genom en historisk kontext. Denna kontext går hand i hand med en dialektisk, textmässig förmedlad diskurs om sociala positioner. Att bli, vara och utföra ”feminitet” är en process som uppfattas olika för kvinnor fördelade inom skilda etniciteter, klasser, åldrar och nationer. Skeggs (1997) uppfångar ett exempel i hur feminitet under 1700-talet växte fram genom texter som ett konstruerat ”ideal”, där den vita medelklassen kodades som respektabel. Genom texterna utvecklades ett förmedlat ideal av feminitet som var besläktad med överklassens kvinnor. Det kännetecknades av återhållsamhet samt en sansad och glamourös

utsmyckning. Idealet formade sociala koder som särskilde femininiteten kvinnor i mellan. Skeggs (1997) kallar det för femininitetsprocessen och beskriver det som en process där kvinnan definieras som kvinnlig, samt där skillnader kvinnor emellan, gällande klass, framhävs (Skeggs1997:157-159). Arbetarklasskvinnor å andra sidan, förmedlades som friska, okänsliga och kraftfulla kvinnor. Dessutom ansåg man att de ägnade sig åt sådana arbeten som förhindrade att deras femininitet utvecklades och därför var femininiteten hos dem aldrig något självklart. Istället för femininitet sammankopplades arbetarklasskvinnor med sexualiteten, där de ansågs vara ”avvikande” i relation till det feminina idealet (Skeggs 1997:159). Skeggs (1997:161) beskriver även hur arbetarklasskvinnors femininitet sammankopplas med vulgariteten och avsaknad av smak. Utseendet har även en central roll i detta resonemang. Skillnaden mellan det sexuella och det feminina markeras enligt hur man betar sig, där utseendet blir en markör för hur feminin och anständig man anses vara (Ibid).

2.1.5. Intersektionalitet

Intersektionalitet problematiserar återskapandet av intersektionsprocesser av *kön, etnicitet* och *klass*. Konstruktionen vidmakthåller ett system kännetecknat av ojämlikhet och makthierarki. Ett intersektionellt perspektiv synliggör föreställningar om hur makt och ojämlikhet vävs in i olika föreställningar om vithet och könstillhörighet (De los Reyes & Mulinari 2005:9-10). Enligt Paulina De los Reyes och Diana Mulinari (2005) tar genusforskningen fasta på strategier av etniskt osynliggörande inom vilket teorin grundas på en vit kvinnlighet som norm i skapandet av kategorin kvinnor. Denna sorts maktutövning konstruerar en ”annanhet” som reproducerar icke vita i form a *stereotypisering, exotisering* och *viktimisering* (De los reyes & Mulinari 2003:26). Med hjälp av ett intersektionellt perspektiv är utgångspunkten i denna studie att fokusera på dessa stereotyper som konstrueras inom en amerikansk filmkontext. Vi undersöker inte representationer av genus, etnicitet, ras och klass inom en social vardaglig samhällskontext och vilka konsekvenser detta får för människors livssammanhang. Syftet är istället att granska vilka stereotypa föreställningar och representationer av ”latinas” i relation till genus, etnicitet och klasstillhörighet som konstrueras inom amerikansk populärfilm.

Salla Peltonen (2007) benämner vidare att intersektionen mellan kön, etnicitet och klass tar fasta på maktrelationer kring hetero/ sexistiska, rasistiska och/eller homofobiska

föreställningar. Det sker olika sammankopplingar inom vilket exempelvis kvinnor jämförs med män, invandrare med svenskar, unga med äldre och homosexuella med heterosexuella (Peltonen 2001:15). De los Reyes och Mulinari (2005) benämner att maktutövande legitimeras i samband med en samhällelig norm som skapar *stigmatisering* av individer och grupper och betraktas som avvikande. Det uppstår ett socialt och identitetsmässigt gränsland i mötet mellan rasifierade eller kultifierade ”vi” och ”de andra”. Individer som placeras inom specifika underordnade kategorier skapar ett kritiskt ifrågasättande av maktrelationer. Vidare beskriver De los Reyes och Mulinari (2010) att social underordning resulterar i fixerade självbilder på bekostnad av en föreställd ”andra” och kravet på en anpassning av gruppens gemensamma normer (De los reyes & Mulinari 2010:26).

2.2 Varför analysera film ur ett genusperspektiv?

Klassisk feministisk filmkritik har visat att vår narrativa berättartradition i ett flertal sammanhang är starkt begränsad när det kommer till könsrepresentationer. Den manliga hjältesagan kan beskrivas som vår kulturs grundnarrativ för att förstå och skapa världen. Om vårt sätt att berätta är speglat av en *patriarkal* tradition, hur kan då feministiska historier förmedlas via film? (Tollin & Törnqvist 2005:17). Filmillustrationer kan i enlighet med författarna Katharina Tollin och Maria Törnqvist (2005) bidra till att man ”finner de rätta orden” i undervisningen av feministisk teori. Våra vardagliga försök att förstå världen är uppbyggt av vårt kollektiva minne. I ett flertal sammanhang kan vi associera våra egna erfarenheter till olika filmscenarion. Det finns en poäng med att problematisera könsteoretiska perspektiv genom film, menar Tollin & Törnqvist (2005). Att bygga sin framställning av teori med exempel ur populärkulturen kan förenkla det teoretiska problemet man angriper (Tollin & Törnqvist 2005: 7, 8,9). Feministisk teori uppfattas i många sammanhang som särskilt svårhanterlig och som en utmanande vetenskap. Kön som kategori kan av ett flertal uppfattas som en naturlighet, inom vilket kravet på vetenskaplighet försvinner och minskar i status. Att använda populärkulturen som empiriskt material kan enligt författarna minska abstraktheten inom den feministiska teorin. Förhoppningen med filmstudier ur ett sociologiskt genusperspektiv blir att bygga en bro mellan det personliga och det vetenskapliga, mellan fantasi och kunskap, mellan akademien och livet utanför (Tollin & Törnqvist 2005:11).

2.3 Tidigare forskning

I detta avsnitt ämnar vi att kontextualisera vår studie gentemot tidigare forskning. Syftet är att belysa ämnet ”latinas” i film eftersom en genomgång av olika studier ger en djupare insikt i denna forskningskontext. Samtidigt anser vi att dessa studier är av relevans för vår uppsats då vi har kunnat hitta liknande resonemang och fragment i vårt material.

2.3.1 Svenska ”latinas”

Catrin Lundströms forskning (2007) har varit en viktig inspirationskälla i utformandet av vår studie. Det är utifrån Lundströms undersökning kring att vara ”latina” i Sverige som vi fick idén att undersöka hur latinamerikanska kvinnor porträtteras inom amerikanska populärfilmer. Lundströms (2007) studie bygger på fokusgruppsintervjuer med unga latinamerikanska kvinnor i Sverige. Hon undersöker hur det är att vara ”latina” inom en svensk kontext i relation till genus, ”ras”/etnicitet och klass. Lundström (2007) fokuserar bland annat på de uppfattningar och representationer som kvinnorna i studien kopplar till sin latinamerikanska position, främst inom den globala populärkulturen, som musik- och filmindustrin. Genom intervjuerna med de unga kvinnorna framkommer det att den populära sångerskan och skådespelerskan *Jennifer Lopez* används som en referens för hur den latinamerikanska kvinnan ska vara. De unga kvinnorna menar att många latinamerikanskor eftersträvar att se ut som Jennifer Lopez, bland annat genom att färga håret blont och bära färglinser (Lundström 2007:242–244). Bilden som förmedlas i media av Jennifer Lopez fungerar som identitetsskapande hos de unga kvinnorna i Lundströms studie, och inte sällan jämförs dem med den populära popartisten.

Ett annat begrepp som Lundström (2007) använder är *tropikalisering*, lånat från ”latino” teoretikerna Frances R. Aparicio och Susana Chávez-Silverman från år 1997. Begreppet är inspirerat av Edward Saids *orientalismen*, men används i detta sammanhang för att hänvisa till de uppsättningar av representationer inom vilket det typiska latinamerikanska gestaltas i en västerländsk kontext. Begreppet kan associeras till det som nämnts tidigare angående eftersträvande att se ut som Jennifer Lopez, eftersom hon representerar en ”äkta latina”. Den förmedlade bilden av Jennifer Lopez ”tropikaliserar” i kontrast till den västerländska föreställningsvärlden. Jennifer Lopez och andra latinamerikanska kvinnor avbildas som ”de andra”, som annorlunda och exotiska jämfört med västerländska kvinnor (Lundström

2007:257-258). Avslutningsvis nämner Lundström (2007) att kvinnorna i studien stundtals tyckte om att jämföras med artister som Jennifer Lopez eftersom det fick dem att känna sig en aning ”speciella” jämfört med andra kvinnor. Det blir ett sätt för dem att sticka ut från mängden och i vissa fall kan de använda det till sin fördel. Samtidigt framkom det att i vissa sammanhang kunde de unga kvinnorna bli besvärade av denna identifikation och jämförelse. Detta på grund av att bilden av ”den typiska latinan” ofta associeras till sexuella och rasifierande diskurser (Lundström 2007:261). Med utgångspunkt i Lundströms (2007) resonemang kring ”tropikaliserings” ämnar vi också att belysa denna aspekt genom vårt datamaterial, då med den vanligare benämningen ”exotisering”.

2.3.2 Den latinamerikanska kvinnan som ikon

Isabel M. Guzmán och Angharads N. Valdivia (2004) belyser det som de nämner tre ”hyperkommersialiserade latinas” representationer i nutida amerikansk populärkultur. Dessa är Salma Hayek, Frida Kahlo och Jennifer Lopez. Författarna fokuserar på moderna representationer av Hayek, Kahlo och Lopez för att undersöka ”ras”- och könsbundna symboler kring ”latinidad” och ”latina” *ikonicitet*. Begreppet ”latinidad” syftar på en demografisk kategori av människor bosatta i USA med spansktalande bakgrund (Guzmán & Valdivia 2004:207). En central utgångspunkt i artikeln är hur flertalet tidigare studier kring etnicitet, ”ras” och feministisk medievetenskap visat att det finns en tendens för ”ras”- och könsmaktsordningar inom medierepresentationer. De kvinnliga karaktärerna porträtteras, enligt Guzmán och Valdivia (2004) oftast betydligt svagare och mindre värda än de manliga rollfigurerna. Det resulterar i en dubbelsidig konstruktion där den annorlunda och feminina etniska subjektet marginaliseras, och ställs i kontrast till den dominerande femininiteten och vitheten (Guzmán & Valdivia 2004:206). Författarna problematiserar hur man inom filmindustrin exotiserar bilden av ”latinas”. På detta sätt skapas den stereotypiska avbildningen av den latinamerikanska kvinnan. Utifrån dessa stereotyper avbildas den latinamerikanska kvinnan som extrem feminin. Hon bär färgsprakande och förföriska kläder. Röda läppar, kurvig figur och stora bröst ingår även i hennes gestalt liksom långt svart hår och extravaganta smycken. Alla dessa tecken är yttringar för värderingar om sexualitet, som får en central roll i hela avbildningen av den latinamerikanska kvinnans rollfigur. Rollfigurerna av ”latinas” på filmduken bjuder på sig själv men även på sin sexuella tillgänglighet, skicklighet och åtråvärdhet (Guzmán & Valdivia 2004: 211). Ovanstående resonemang är bland flertalet andra stereotypiska avbildningar som vi har hittat bland de filmer vi analyserar i vår studie.

Sammanfattningsvis har den latinamerikanska kvinnan fått ett stort genomslag under senaste åren på filmduken. Detta genomslag bygger inte sällan på exotiseringen som sker av den latinamerikanska karaktären i relation till hennes kön, sexualitet och etnicitet. Det är denna bild som sätter den latinamerikanska kvinnan ständigt som främling och ett kulturellt hot i relation till vita kvinnor. Det tycks dock finnas en paradoxal aspekt i det hela. Samtidigt som den latinamerikanska kvinnan karaktäriseras som obetydlig jämfört med den vita kvinnan så tycks hon ändå vara en åtråvärd och populär rollfigur. Även om de stereotypiska representationerna av den latinamerikanska kvinnans sexualitet reproduceras, menar författarna att de populära representationerna av dessa tre kvinnor som presenterats i artikeln både exemplifierar och problematiserar nya konstruktioner av "latinas" inom dominerande diskurser om kön, etnicitet och "ras" (Guzmán & Valdivia 2004: 217-219).

2.3.3 "Three Faces of Eva"

Även Debra Merskin (2007) diskuterar stereotypiseringen av "latinas" i film utifrån Kellers (1994) typologier. Merskins (2007) resonemang grundas på en analys av karaktären *Gabrielle Solis* i den amerikanska TV-serien "Desperate Housewives". Inspirerad av Kellers (1994) identifierade "latina" stereotyper vill Merskin (2007) undersöka om likheterna mellan rollfiguren Solis och skådespelerskan *Eva Longoria* förstärker skapandet av stereotyper kring "latinas". Kellers (1994) typologier indelas i tre olika kategorier. Dessa stereotyper kopplas huvudsakligen samman med ett nordamerikanskt kärleksintresse. Stereotyperna hyser en slags kärlek och respekt för det som är nordamerikanskt, det kan vara allt från en nordamerikansk man till den nordamerikanska kulturen. Baserat på Kellers (1994) typologier, fann Merskin (2007) i sin studie att rollfiguren Gabrielle Solis porträtterar Kellers stereotyper (cantina girl/ self-sacrificing señorita/ vamp). Författaren menar att Gabrielle Solis förstärker stereotyperna genom de "ras"- och könsbundna symboler kring hennes karaktär. I TV-serien spelar Solis en sexig och promiskuös hemmafru med ett hett temperament. Precis som *vamp girl* använder hon sitt intellekt för att manipulera männen i sitt liv och få sin vilja igenom. Som den *self-sacrificing señorita* som hon är har hon ett nordamerikanskt kärleksintresse (sin älskare) som hon är redo att offra allt för. Samtidigt gestaltar hon en *cantina girl* genom att bära färgsprakande och åtsittande kläder för att få uppmärksamhet, eftersom hon anser att hon förtjänar det. Därutöver menar Merskin (2007) att Eva Longorias uppförande utanför skärmen vidare befäster och sammanbinder rollfiguren med personen (Merskin 2007:146-147). Genom

flertalet exempel visar Merskin (2007) på hur Longoria genom språket och uppförande förmedlar en bild som är förenlig med rollfiguren Gabrielle Solis.

2.3.4 Stereotyper av ”latinos” inom amerikansk populärfilm

Ett centralt begrepp för hur latinamerikanska kvinnliga rollfigurer framställs i filmindustrin, är som vi redan nämnt stereotyper. I och med framställningen av ”latinas” följer en del stereotypiseringar kring hennes karaktär. För att kunna förstå oss på detta behövs i första hand en fördjupning i vad stereotyper står för och hur stereotypiseringsprocessen går till. Vidare är det nödvändigt att studera begreppet stereotyper inom en samhällskontext med en social och historisk bakgrund, för att förstå vilka mekanismer som ligger bakom framställningen av latinamerikaner i film. Berg (2002:4) menar att framställningen av ”latinos” i nordamerikanska filmer inte går att isolera från en större diskurs gällande ”annorlundaskap”. Det vill säga, oavsett om stereotyper finns som mentala konstruktioner eller inom filmer, kan vi inte bortse från att stereotypisering sker på en samhällsnivå. Det som visas genom filmerna är vanliga samhällsattityder om ”annorlundaskap”. Dessa stereotyper bygger på det som kallas för ”Latinism”, det vill säga en social konstruktion av Latinamerika och dess invånare samt ”latinos” bosatta i USA. ”Latinism” utvecklades utifrån USA:s imperialistiska mål om att styra hela Amerika och kämpa mot alla som motsätter sig detta. Dessa föreskrifter har i årtals använts av USA för att rättfärdiga sin inblandning i flertalet politiska beslut i Latinamerika. Enligt Berg (2002) har Hollywoodimperiet utan vidare accepterat denna nordamerikanska dominans, och så länge denna hegemoni skildras okritiskt kommer filmerna att förstärka och reproducera latinamerikanska stereotyper. Denna marginalisering av den latinamerikanska befolkningen har sina rötter i när USA började ockupera Mexiko. För att kunna förenkla denna nordamerikanska expansion var det nödvändigt att porträttera den latinamerikanska befolkningen som mindre värda individer. Berg (2002:5) menar därför att stereotyperna som målas upp i filmerna av ”latinos” fungerar oftast inom en nordamerikansk imperialistisk kontext gällande vem som bör styra Amerika.

Olika studier visar att latinamerikanska rollfigurer följer ett visst mönster gällande gestaltningen av dessa. Kellers (1994) typologier av latinamerikanska kvinnliga rollfigurer är ett exempel på detta. Även Berg (1998) presenterar denna aspekt i sin studie och trots att namnen på karaktärerna skiljer sig åt mellan författare, visar dem i grund och botten att det handlar om samma slags roller, möjligtvis i en mer uppdaterad version. Berg (1998) beskriver

att den latinamerikanska rollfiguren intar tre olika gestaltningar, dessa är *the harlot*, *the female clown* och sist *the dark lady*. The harlot intar nästan alltid rollen av en prostituerad kvinna, men det mest utmärkande med denna roll är att hon är lustfylld och hetsig. Hennes karaktär kretsar runt en extrem passionerad kvinna vars uppgift är att tillfredsställa sina manliga motspelare. The female clown är en underhållande version av the harlot där man har haft för avsikt att tona ner den latinamerikanska kvinnans sexualitet och eroticism. Rollfiguren är extravagant och färgsprakande samt bjuder på sig själv och förlöjligar den latinamerikanska folkloren genom sin multifärgade klädsel. De två förstnämnda utgör vad som skulle utmärka negativa stereotyper. The dark lady är framtagen för att ge den latinamerikanska kvinnans rollfigur en mer positiv sken. Hon framställs som en mystisk och adlig jungfru, vilket gör henne frestande. The dark lady lyckas väcka sexuella känslor hos männen som den nordamerikanska motspelerskan inte är kapabel till. I kontrast till hennes nordamerikanska motspelerska som framställs som något framfusig och lättfotad, är the dark lady reserverad och ogenomskinlig. Genom detta förkroppsligande av sexuella egenskaper som uppenbarligen den nordamerikanska kvinnan har brist på, hjälper Hollywoodimperiet till att stereotypisera och tillskriva "latinas" dessa egenskaper (Berg i Rodríguez 1998:113–115). Även om dessa tre rollfigurer förkroppsligar olika egenskaper så kan man inte undgå att sexualiteten är något mycket framträdande och karaktäristiskt hos den latinamerikanska kvinnan i en filmkontext.

2.3.5 "La Mestiza"

I sin bok "Borderlands, La frontera, The new Mestiza", illustrerar Gloria Anzaldúa (2007) sin identitet utifrån ett upplevt "annorlundaskap" i ett gränsland av två olika kulturer. I relation till genus, sexualitet, etnicitet och klasstillhörighet, positionerar sig Anzaldúa som en normbrytande främling i förhållande till det amerikanska samhället med en västerländsk, anglosaxisk¹ kultur. I sitt verk beskriver Anzaldúa sig själv som en slags hybrid identitet, som komplex och motsägelsefull mot det amerikanska samhället (Vargas - Monroy 2011:261, 266). Hennes litterära verk baseras på en självbiografi som återspeglar hennes uppväxt i den sydvästra amerikanska delstaten Texas, intill gränsen mot Mexico (Anzaldúa 2007:18). Anzaldúa (2007) efterkallar sig själv i boken i egenskap av "La Mestiza", vilket gestaltar

¹ **anglosaxisk**, som avser anglosaxare eller engelskspråkiga länder (www.ne.se).

hennes multipla identitet. Ordet ”mestiza” är spanska och betyder blandad härkomst.² I ”La mestiza” belyser Anzaldúa kontexten av ett socialt, kulturellt och psykiskt gränsland inom vilket hon är kvinna, mexikanska, lesbisk och aktivist (Anzaldúa 2007:27).

“The psychological borderlands, the sexual borderlands and the spiritual borderlands are not particular to the Southwest. In fact, the Borderlands are physically present wherever two or more cultures edge each other, where people of different races occupy the same territory, where lower, middle and upper classes touch, where the space between two individuals shrinks with intimacy” (Anzaldúa 2007:27).

Enligt författaren Liliana Vargas – Monroy (2011) är ett centralt element i Anzaldúas teoretiska utgångspunkt sina *subjektiva* och självupplevda erfarenheter, vilka ger uttryck för behovet av social förändring. ”Border tänkandet” innebär en kunskap om gränslandet i den moderna/koloniala världssystemet vilken formar en förståelse kring *hegemoni* utifrån ett ”annorlundaskap”. Anzaldúas tillskott fick en stark förankring i det teoretiska arbetet av feminister och latinamerikanska kvinnor som är födda eller bosatta i USA (Vargas - Monroy 2011:263, 264, 267).

Vi anser att Anzaldúas (2007) skildring ger oss en uppfattning av hur *ethnocentrism* kommer till uttryck. Fastän vi inte undersöker intersektionalitet ur en samhällskontext visualiserar hon ”latinas” annorlundaskap. Vi tolkar i likhet med Vargas Monroy (2011) att Anzaldúa i relation till sitt genus, sin sexualitet, sin etnicitet och klasstillhörighet problematiserar fenomenet av att vara den ”normbrytande främlingen” i det västerländska amerikanska samhället. Eftersom vår valda filmkontext i denna studie är amerikansk populärfilm anser vi att det är viktigt att lyfta fram hennes litterära verk.

² ”**Mestiza**” i Latinamerika innefattas av en person med spansk amerikanskt och indian amerikanskt ursprung (Anzaldúa 2007:18).

3. METOD

I detta kapitel presenteras genomförandet av studien. Valet av metodologi och analysmetod som använts i studien diskuteras även.

3.1 Tillvägagångssätt

Inom filmindustrin kan man fånga upp ett flertal stereotyper kopplade till både kön, etnicitet och klass. Vi har valt att angripa studiens frågeställningar genom att använda oss av tre amerikanska populärfilmer som empiriskt material. Dessa består av ”Chasing papi”, ”Without men” och ”Ask the dust” (www.imdb.com). Anledningen till att filmer inom den amerikanska populärfilmindustrin valdes var att fler representationer av latinamerikanska rollfigurer påträffades inom denna, än inom den svenska. Urvalet baseras på att vi hade som ett krav att rollfigurerna skulle ha framträdande filmroller, och att dessa specifikt skulle spela roller som ”latinas”. Till en början gjorde vi ett urval av ett tiotal filmer som en förslagslista vilken senare reducerades till tre filmer. I urvalsprocessen av filmer användes Google, men främst den webbaserade sökmotorn för film www.imdb.com. På sidan finner man information och trailers över ett flertal amerikanska populärfilmer.

3.1.1 Bearbetning av filmmaterial

Vi såg filmerna via olika internetsidor där man gratis får tillgång till film via ”streaming”.³ En av filmerna köptes som Dvd film, då vi inte kunde hitta denna på internet. För att skapa oss en ingående uppfattning av rollfigurerna såg vi filmerna ett flertal gånger.

Den slutgiltiga analysen av filmerna gjorde vi inte i början av analysprocessen. Till en början antecknade och diskuterade vi olika fragment och mönster som vi uppfattade var av vikt i relation till våra frågeställningar. Under filmens gång fokuserade vi på hur rollfigurerna uppförde sig, vad de sa, vilka kläder de bar osv. I ett senare skede, under analysens gång och med hjälp av våra teoretiska verktyg, gick vi djupare in i företeelsen för att nå fram till en pålitlig tolkning av den. För att skapa struktur i vår analys av rollfigurerna tog vi även hjälp

³ Streaming (engelska), *direktuppspelning* av datafiler med ljud, bild och video för direkt uppspelning i dator eller mobiltelefon (www.ne.se)

av en framtagen filmövning ur Clara E. Rodriguez bok *Latinos images in film* (Rodriguez 1998:248–249). Denna övning var till stöd för att strukturera viktiga intersektionella mönster (se bilaga). Filmövningen innehåller bland annat olika sektioner med ställningstaganden som är kopplade till frontfigurernas genus, etnicitet och klass. För att strukturera rollfigurernas egenskaper kodades dessa i förhållande till deras etniska härkomst, sociala samhällsklass och jämfördes sedan i relation till varandra. Vi kodade även de övriga filmkaraktärerna, både manliga och kvinnliga rollfigurer, för att ställa dessa som motpol till de latinamerikanska kvinnliga rollfigurerna.

3.2 Kvalitativ metod

Studien grundas på en kvalitativ forskningsansats. Den kvalitativa forskningen utmärker sig för forskarens närhet till det han/hon studerar. Idar Magne Holme och Bernt Krohn Solvang (1997:92) menar att forskarens roll är att komma fenomenet han/hon studerar nära för att kunna begripa sig på det. Syftet med det kvalitativa tillvägagångssättet är att kunna sätta sig in i det fenomenet man undersöker. På så sätt kan vi utföra en djupare tolkning av det som står i centrum för undersökningen. Samtidigt är det viktigt att forskaren ser på fenomenet med objektiva ögon för att kunna återge en sanningsenlig bild av det som står i centrum för undersökningen. Utgångspunkten är att forskaren ska kunna växla mellan ett inre och yttre perspektiv (Holme & Solvang 1997:93). Den kvantitativa forskningsmetoden sätter stor vikt vid undersökningens representativitet och pålitlighet, det vill säga att man verkligen har mätt det man avsett att mäta samt att man kan tillföra detta på andra enheter. Den kvalitativa forskningsmetoden å andra sidan sätter inte samma vikt på dessa aspekter. Detta eftersom syftet med en kvalitativ forskningsmetod är att få en djupare förståelse av människors upplevelser och då är det enligt Holme och Solvang (1997:94), omöjligt att tillföra dessa aspekter på andra individer som inte står i fokus för undersökningen. Vad man vill uppnå med den kvalitativa forskningsmetoden är att återge en mer nyanserad bild av en företeelse.

3.2.1 Filmanalys

För att analysera filmerna har vi haft som stöd boken *Filmanalys – en introduktion* skriven av Lars Gustaf Andersson och Erik Hedling (1999). Boken är ämnad för studenter främst inom litteratur- och filmvetenskap men kan också komma till stor nytta för att analysera filmer i angränsande ämnen, exempelvis sociologi. I boken analyseras fyra filmer utifrån fyra olika

teoretiska perspektiv. För denna uppsats intresserar vi oss främst för den tematiska analysen och sociologiska närläsningen som presenteras i första kapitlet. Tematisk filmanalys används främst i sociologiska syften för att visa på och hänföra till ett aktuellt problem (Andersson & Hedling 1999:9). Filmanalyser skiljer sig åt beroende på vilket fenomen man vill belysa. Dock finns det ett flertal centrala aspekter som man alltid ska ha i åtanke när man analyserar en film. En analys börjar med en reflektion över i vilket sammanhang man önskar analysera samt vad man vill uppnå med analysen. För att bekanta sig med materialet bör man i regel observera och granska materialet noggrant genom att titta på filmerna ett flertal gånger och föra anteckningar medan man ser på filmen. Därefter strukturerar man dessa anteckningar och observationer i olika teman med hjälp av olika termer (Andersson & Hedling 1999:7-8). Med utgångspunkt i Andersson och Hedlings filmanalys har vi inordnat vår analys av filmerna tematiskt. På så vis kunde vi på ett mer begripligt sätt synliggöra stereotyper som de latinamerikanska kvinnliga rollfigurerna gestaltar i filmerna.

3.2.2 Kvalitativ innehållsanalys

Kvalitativ innehållsanalys betecknar en analys av textens innehåll och används för att tolka och förstå dess bakomliggande betydelser (Östbye m.fl. 2008:64). Denna metod är användbar för vår studie eftersom den hjälper oss att förtydliga och begreppsliggöra hur de fiktiva rollkaraktärerna framställs. Detta uppnås utifrån en analys av textens (bildens) latent innehåll. Syftet med den här uppsatsen är att genom en analys av tre amerikanska populärfilmer försöka tolka och förstå hur "latinas" framställs i dessa filmer i relation till genus, sexualitet, etnicitet och klass. Ett bra sätt att närma sig detta är genom att använda textanalysen som metod. När man talar om textanalys syftar man oftast på kvalitativa metoder att tolka och förstå texter. Texter i denna bemärkelse blir en beteckning på alla kulturella uttrycksformer såsom fotografier, film, ljud och musik m.m. (Lindgren 2009:63). Texter i denna mening är uppbyggda av *tecken*. Ett tecken är meningsbärande och står för något. Man skiljer även på textens *Vad* och *Hur* där *Vad* kännetecknas av vad texten innehåller och *Hur* av vad texten uttrycker.

Andra centrala begrepp i detta sammanhang är *denotation* respektive *konnotation*. *Denotation* står för tecknets självklara mening, det vi uppfattar på en gång, medan den *konnotativa* delen har en djupare och mer symbolisk innebörd (Östbye m.fl.2008:67-68). Denotation kan sägas bestå av det mest påtagliga av en text, det vill säga den otolkade texten. I de filmer vi

analyserar är det som faktiskt sägs/ visas av rollfigurerna, det som utgör den denotativa aspekten av texten. Vi uppfattar orden och förstår dess uppenbara betydelse men vi kan inte utifrån detta förstå vad de orden står för, om vi inte placerar dem i ett större sammanhang. Det är konnotationens funktion. Den konnotativa aspekten av texten utgörs av textens symboliska betydelser. För att tolka textens konnotativa aspekt måste vi placera det som sägs/ visas av rollfigurerna i ett särskilt sammanhang, för att på så sätt förstå vilka meningsskapande symboler texten bär på. Detta gör vi med utgångspunkt av våra valda teman om stereotyper samtidigt som vi tar hjälp av begreppet intersektionalitet som teoretisk infallsvinkel. En väsentlig del av textanalysen har att göra med tematik. Teman i texten representerar det som texterna egentligen handlar om och belyser alltså textens latentia innebörder. För det krävs i första hand en tolkning av texten för att gräva fram motsättningar eller värdeladdade fenomen som texten så att säga bearbetar” (Östbye m.fl.2008:77-78).

3.3 Motivering till analysmetod och metodkritik

Holme och Solvang (1997:95) uttrycker att den kvalitativa forskningsprocessen utgår ifrån forskarens fördomar och förförståelse av fenomenet. En förförståelse definieras som en slags uppfattning som man har av fenomenet och som man erhållit från tidigare erfarenheter av fenomenet. Fördomar kännetecknas av socialt grundade personliga föreställningar av det företeelse som studeras. Det är av stor vikt att vi som analytiker reflekterar över vår egna historiska och kulturella relation till objektet vi analyserar. Denna förförståelse kan vi aldrig frigöra oss själva ifrån. Det är heller inte meningen att vi ska göra det, eftersom det är genom denna förförståelse och textens innehåll som vi kan tolka och förstå textens innebörd (Östbye m.fl.2008:65–71).

Som forskare är vi fullt medvetna om de fördomar och den förförståelse som vi haft med oss in i uppbyggnaden av denna uppsats. Samtidigt har denna förförståelse lett oss fram till utvecklandet av våra frågeställningar för denna studie. Objektiviteten i studien har vi uppnått genom att inta ett yttre perspektiv när vi tittat på filmerna. Med det menar vi att vi inte har analyserat filmerna samtidigt som vi sett dem utan då har vi endast antecknat fragment som kan vara av vikt för analysen. Det vill säga hur rollfigurerna uppför sig, vad de säger, vilka kläder de bär osv. I ett senare skede, under analysens gång och med hjälp av våra teoretiska verktyg, har vi då gått djupare in i företeelsen för att nå fram till en pålitlig tolkning av den.

Valet av metod var ganska självklar för denna studie. Vi vill uppnå en mer nyanserad bild av hur latinamerikanska kvinnliga rollfigurer framställs i amerikanska populärfilmer. Detta gör vi med utgångspunkt i Kellers (1994) typologier och med hjälp av ett intersektionellt perspektiv. Vår upplevelse är att den kvalitativa forskningsmetoden är en lämplig metod eftersom den hjälper oss att nå en grundlig och mer fullständig förståelse av en företeelse.

4. RESULTAT OCH ANALYS

I detta kapitel framställs resultatet av vårt empiriska material. Inledningsvis ges läsaren en kortfattad presentation av Hollywoodfilmernas handling. Därefter presenteras studiens resultat med våra egna analyser och slutsatser.

4.1 Tre Hollywoodfilmer i fokus

Film 1 – ”Chasing papi ”(2003)

Komedifilmen ”Chasing papi” producerades år 2003 av Linda Mendoza. Filmen handlar om *Thomas Fuentes* och hans tre flickvänner, *Cici*, *Lorena* och *Patricia*. Cici är den ”heta” servitrisen från Miami, Patricia är en överklasstjej från New York som har fått allt serverat på ett silverfat. Lorena däremot är en intellektuell och självständig advokat från Chicago. Trots deras olikheter, är deras gemensamma nämnare kärleken till Thomas, samt deras temperamentfulla latinamerikanska personligheter. Inledningsvis har kvinnorna ingen som helst kännedom om varandras existens men till Thomas nackdel bestämmer sig kvinnorna för att överraska honom samtidigt i hans hem i Los Angeles. Det är inte enbart Thomas som får sig en rejäl överraskning utan även kvinnorna som dittills trott att de varit den enda kvinnan i hans liv. Samtidigt är en kvinnlig FBI agent ute efter Cici då hon har fått i uppdrag av sin väninna att överlämna en bil med stulna pengar i bagaget till två okända män. Kvinnorna tror dock att agenten är ännu en av Thomas flickvänner och bestämmer sig för att kidnappa honom för att lära honom en läxa. Istället hamnar de på ett hektiskt äventyr i mitten av en skönhetstävling och en latinamerikansk dansfestival där de försöker komma undan både FBI agenten och två småkriminella typer (www.imbd.com).

Film 2 – ”Ask the dust” (2006)

Dramafilmen ”Ask the dust” släpptes år 2006 och regisserades av Robert Towne . Dramaturgin är baserad på novellen vid samma namn skriven av John Fante (1939) (www.guardian.co.uk) Filmen skildrar en kärlekshistoria mellan en ung italiensk författare från Colorado och en mexikansk servitris under 1930 -talets depression i den amerikanska staden Los Angeles. Amerika. Handlingen utspelas i ett samhälle där etnisk diskriminering och ett tydligt

klassamhälle breder ut sig. Den manliga rollkaraktären *Arturo Bandini* är en författare och första generationens italienare. Han kämpar för att lyckas med sitt skrivande i Hollywood samtidigt som han drömmer om att finna sig en blond amerikansk kvinna att gifta sig med. Den kvinnliga rollfiguren är den mexikanska servitrisen *Camila Lopez*. Även hon befinner sig i Los Angeles i förhoppningen om att finna den rätte partnern. Eftersom hon drömmer om att befria sig från fattigdom och elände är hon på jakt efter en välbärgad amerikan att ingå äktenskap med. Det blir dock inte som hon har tänkt sig, istället lär hon känna Arturo som en dag kliver in på caféet där hon arbetar. De förälskar sig i varandra men förälskelsen strider mot deras egna framtidsplaner. Romansen blir ingen dans på rosor, utan resulterar i ständiga och provocerande konflikter. I ett samhälle fullt av etniskt och klassdiskriminering visar filmen att livet inte alltid blir som man har tänkt sig och att man ibland måste vika sig för sina känslor.

Film 3–’’Without men’’ (2011)

’’Vi har en kyrka, en bordell och en ko vid namn Perestrojka. Det är precis lika mycket synde så att Gud hinner med. Vi har många vackra kvinnor i byn. Ibland är det praktiskt med att bära en bylsig kappa. Männerna i denna by är verkligen inte Macho. Dock inte så länge kvinnorna vet sin plats’’ (Prästens replik ur ’’Without men’’ 2011).

Komedifilmen ’’Without men’’ släpptes 2011 och är baserad på romanen ’’Tales from the town of widows and chronicles of the land of men’’, skriven av den colombianske författaren James Cañón år 2007. Filmen handlar om hur kvinnorna i en by någonstans i Amazonas regnskog lämnas kvar att leva ensamma utan män, efter att dessa tvångsrekryterats till strid av den kommunistiska gerillan. De enda männen som blir kvar i byn är en präst och en transvestit. Då männen bortförts från byn utbryter kaos och hysteri bland kvinnorna som uttrycker: ’’Vem ska förse oss med mat? Vem ska ta ut soporna? Det är ju ett mansgöra!’’. Filmen skildrar kvinnornas liv i byn utan männen. Vid sidan av sina män hade de sedan tidigare aldrig behövt oroa sig för sitt uppehälle eller ens laga en lampa, vilket varit männens uppgift. Kvinnorna ställs inför fler utmaningar: att hitta en ny borgmästarinna, klara sitt eget uppehälle men framför allt att samarbeta med varandra. Kvinnorna blir rivaler och kämpar för att samhällslivet i den lilla byn ska fortskrida som förr, fast utan männen.

4.2 Bearbetning

Ett viktigt fragment i våra iakttagelser påkom vi redan i urvalsprocessen. Under tiden då vi eftersökte filmmaterial på den internetbaserade sökmotorn www.imbd.com identifierade vi schabloniserade representationer i relation till de kvinnliga rollfigurerna. Detta kom till uttryck i textens beskrivning, där vi påträffade olika språkliga konstruktioner i förhållande till rollfigurernas genus, etniska ursprung och sociala klass. På hemsidan fann vi följande information av handlingen till komedifilmen ”Chasing papi” som uttryckte följande text:

“The successful and handsome wolf executive of the cosmetic industry Thomas Fuentes has three sexy Latin girlfriends: in Miami, the waitress Cici; in Chicago, the intellectual lawyer Lorena; and in New York, the "daddy's girl" Patricia. When the three women decide to visit him in Los Angeles, Thomas is in a big trouble” ([www.imbd](http://www.imbd.com))

Den ovanstående textbeskrivningen av handlingen bidrog till en konstruerad bild över de tre kvinnliga rollfigurerna. Enligt texten indikerar denna att de kvinnliga rollfigurerna består av ”tre sexiga latinas”. Detta framställer på förhand, innan vi sett filmen en innebörd inom vilket rollfigurerna indikerar att vara ”latinas” vilket likställs med att vara ”sexiga”. I beskrivningen framgår även att de tre kvinnliga filmkaraktärerna tillhör tre olika samhällsklasser. I textbeskrivningen av dramafilmen ”Ask the dust” påträffade vi även en liknande association i relation till den kvinnliga rollfigurens etnicitet och klasstillhörighet.

“Mexican beauty Camilla hopes to rise above her station by marrying a wealthy American. That is complicated by meeting Arturo Bandini, a first-generation Italian hoping to land a writing career and a blue-eyed blonde on his arm” (www.imbd.com)

Ovanstående text uttrycker att den kvinnliga rollfigurens etniska härkomst är ”mexikansk” och att denne intar en lägre social klass än en amerikan. Hon hoppas klättra i sin sociala status genom att gifta sig med en välbärgad amerikan man, och Arturo, en första generationens italienare vill gifta sig med en vit, blond amerikanska. Detta indikerar samtidigt att rollfigurerna Camila och Arturo anser att etnicitet och klass är avgörande i förhållande till deras val av partner.

4.3 Tre representativa stereotyper

Genom vår intersektionella filmanalys identifierar vi tre olika slags stereotyper i förhållande till vårt empiriska material. Den latinamerikanska kvinnliga rollfiguren representeras eller stereotypiseras i relation till genus, etnicitet och klass, vilket formar ett interagerande mönster. Vi har valt att dela in de olika stereotyperna med utgångspunkt i Kellers (1994) typologier av latinas d.v.s. *cantina girl*, *self-sacrificing señorita* och *vamp*. Utifrån respektive typologiska stereotyp har vi dock behövt utforma egna begrepp, då vi inte kunnat likställa dessa helt och hållet. Detta med anledning av att de har haft liknande egenskaper men har framställts i olika former. Eftersom vi även utgått från ett intersektionellt perspektiv har vi samtidigt behövt vidareutveckla Kellers typologier då de inte sammanväver etnicitet och klass i förhållande till genusbegreppet.

4.3.1 ”Den vilda, mansjagande amazonkvinnan”

Cantina girl. En kvinna som representeras som ett sexuellt objekt som lockar med sin dans och sitt oanständiga beteende (Keller 1994:40)

Den första fiktiva stereotypen vi har identifierat är en kvinnlig karaktär som gärna exponerar sin kropp. Hon frodas med att få uppmärksamhet av män och anspelar på sin sexualitet, vilket relateras till både hennes personlighetsdrag, språkbruk och hennes utmanande klädsel. Det finns påtagliga tecken att denna kvinnliga rollfigur indikerar att vara passionerad, sensuell, och förförisk. Ibland är hon även promiskuös och framställs som vulgär till sin karaktär. Att ha ett hetlevrat temperament är även en utmärkande egenskap. Trots att stereotyperna sammantaget skiljer sig på olika sätt är deras gemensamma nämnare att de representeras som ett sexuellt objekt.

Att locka män till sexuella handlingar genom sitt kroppsspråk och språkbruk är typiska karaktärsdrag som för dessa samman. Vi har även observerat att denna kvinnliga rollfigur anspelar mer på sin sexualitet än på sitt intellekt. I ett flertal avseenden har vi även noterat att denna kvinnliga rollfigur oftast intar en lägre social samhällsklass än de övriga fiktiva stereotyperna.

”Den temperamentsfulla Cici” – huvudroll i “Chasing papi”.

Cici är en kurvig kvinna som bär uringade och åtsittande klädesplagg, oftast i form av korta och färgstarka, mönstrade klänningar med volanger. Till sin personlighet är hon högljudd och frispråkig. Hon får ofta sin vilja igenom och tvekar inte att trampa på andra för att uppnå sina mål. Det är även tydligt att hon anspelar på sin sexualitet och framhäver hur “sexig” hon är. När Thomas köpt underkläder till henne ser vi henne euforiskt uttrycka; ”Vänta bara tills skiftet är slut!” Cicis hetlevrade temperament kommer delvis till uttryck genom hennes järngrepp kring Thomas. Detta utmärks framför allt då andra kvinnor flörtar med honom. Skulle det vara frågan om något ”fuffens” lovar hon rivaler till kvinnor och även Thomas med klösmärken och knytnävar. När Cici får reda på att Thomas dejtade två andra kvinnor åker hon hem till honom och ger honom en rejäl utskällning och hoppar på honom fysiskt och blir aggressiv. De två övriga kvinnliga huvudrollerna; överklasstjejen Patricia och advokaten Lorena tycker att Cici saknar både stil och klass. De kallar henne för ”slampa” och ”fnask”, men samtidigt visar det oro över hennes dominanta personlighet och uppfattar henne som ett slags hot.

Replik ur ”Chasing papi” (2003).

Cici: - Du har varit en stygg pojke!

Tomas: - Cici!

Cici: - Titta ordentligt. Njut av det du kommer att mista. Och för vad?

Tomas: - Det är inte som du tror...

Cici: - Någon mallig idrottning och en liten kontorsråtta. Jag hoppas det var värt det, för nu kan du glömma de här tutarna! (Cici ger Tomas en örfil).

Patricia: - Du kom tillbaka din lögnaktiga slampa!

Cici: - Lögnare?? Du och dina färgade linser krälade tillbaka före mig.

Patricia: - Vad har ni gjort?!

Cici & Patricia: -Bibliotekarien.!?

Lorena: - Jag är advokat!

Patricia: - Du lurade oss

Cici: - Vi förtjänar bättre? My ass!

Patricia: - Du ville själv ha honom!

Lorena: - Det var..det var på grund av Cicis tuttar!

Patricia: - Slampa!

Cici: - Pendejas! (spanskt ord för *idioter*)

Lorena: - Lågpresterare!

För övrigt uppfattar vi att Cici identifierar sig med den latinamerikanska kulturen. Delvis genom att hon likt Lorena använder sig av ett flertal spanska ord då hon talar engelska. I ett annat sammanhang uttrycker hon även att Patricia har blåa färglinser för att hon skäms för sitt latinamerikanska ursprung. Detta får oss att dra slutsatsen att hon tycker Patricia ignorerar och vill dölja sin latinamerikanska identitet. I förhållande till de övriga två kvinnliga rollfigurerna delar Cici inte samma sociala status som dessa. Hon arbetar som servitris och har en lägre status i klasshierarkin. Det är tydligt att hon inte bär märkeskläder som Versace likt överklasstjejen Patricia, inte eller stilrena kostymer som medelklass advokaten Lorena. Cicis utmärkande latinamerikanska brytning indikerar även att hon har varit bosatt i USA under en kortare period, i jämförelse med Patricia och Lorena. Vi kan vidare dra slutsatsen av att hon inte har en utbildning utifrån att hon säger att hon är ”självlärd” eller ”streetsmart”. I en scen uttrycker hon att allting hon har lärt sig är genom livets hårda skola. Hon är medveten om vad folk egentligen tycker om henne. Trots att hon kanske inte ser intelligent ut är hon enligt hennes själv, en kvinna full av överraskningar. Cicis största dröm i livet är att lämna sitt arbete som servitris och bli dansös. Patricia ifrågasätter henne med sarkasm om hon åsyftar till ett arbete som strippa, men Cici uttrycker att hon vill bli en ”riktig dansös”. I slutet av filmen lyckas hon med att få arbete på en båt som dansös. Vi tolkar att hennes lägre sociala samhällsklass får henne att känna sig marginaliserad.

”Den promiskuösa Camila” – huvudroll i ”Ask the dust”

En liknande framställning av denna kvinnliga stereotyp påträffas i filmen ”Ask the dust”. Karaktären heter *Camila Lopez* och spelar även rollen som servitris. Hon är en immigrant från Mexico som söker lyckan i Los Angeles. Hon skulle aldrig se sig själv gift med en fattig man eftersom hon vill uppnå bättre villkor i livet. Trots detta förför hon den luspanke författaren Arturo Bandini, som enligt henne enbart är en oduglig och otrevlig man som aldrig skulle lyckas ge henne välstånd. Dock framgår det tydligt att hon vill att Arturo ska visa *begär* och åtrå för henne. Att blottlägga sin kropp och anspela på sin sexualitet mer än sitt intellekt är typiska drag hos Camila. I filmens mest vågade nakenscener får vi ta del av hennes nakenbad där hon tillsammans med Arturo tar en åktur i hennes Cabriolet till stranden. Hon tar initiativet till ett nakenbad, och är först ut att klä av sig helt och hållet för att hoppa i havet.

Filmregissören har inte sparat på några detaljer. Under flera sekunder visas hon helt naken från alla vinklar. Arturo visas även naken men under en påtagligt kortare session. Genom Camilas språkbruk får vi även ta del av hennes upprepande antydning till att hon vill ha sex med Arturo. Det ter sig tydligt vem det är som förför vem. Hon tar kommandot och provoceras av att Arturo inte tar steget till att få henne i säng. Vid ett tillfälle hoppar Camila in genom hans fönster oanmäld och förför honom, dock avvisar Arturo henne. Båda provocerar varandra vilket resulterar i att Arturo slutligen gör ett försök till att våldta Camila, men han ångrar sig och brister istället i tårar.

Replikur ”Ask the dust” (2006)

Camila: - Kom hit

Arturo: - Varför det?

Camila: - Kom så ska jag visa dig.

Arturo: - Jag är upptagen

Camila: - Du är rädd.

Arturo: - Över vad?

Camila: - Mig, du är rädd för att lägga dig här bredvid mig

Arturo: - Jag är livrädd

Camila: - Ta av dig byxorna, vill du att jag gör det åt dig?

Arturo: - Ta av dig dina egna

Camila: - Det är redan av. Hur ser det ut?

Arturo: - Bra, helt okey, snyggt.

Camila: - Bra, helt okey snyggt?! Skärp dig! En bra författare måste vara bättre än så. Du kanske inte är så bra i alla fall! Du kan varken knulla eller skriva!

Camila påvisas även vara en ”promiskuös” kvinna. Samtidigt som hon förför Arturo har hon en sexuell relation med Sammy White. Han är en vit amerikansk bartender som hjälpt henne att få arbetet som servitris. Enligt henne själv är han en ”mycket god vän”. Vi får aldrig se dem ha en intim sexuell relation men det framkommer när Arturo får besök av Sammy på hans hotellrum. Sammy antyder i sin konversation med Arturo att han borde förföra Camila och frågar om han vill ha några tips. Sammy uttrycker att mexikanska kvinnor är som ”vilda hästar” och att hon är värt ett försök. Vi får inte veta vilka kvinnor Sammy jämför med, dock säger hans uttryck oss att han åsyftar till att Camila är sexuellt dominant och åtråvärd. Senare

in i filmen visar det sig att han misshandlat Camila, som söker upp Arturo med ett flertal blåmärken i ansiktet.

I likhet med Cicis rollkaraktär kan man dra slutsatsen av att Camila har en lägre social klass. Hon är serviris och har ingen utbildning eftersom det framkommer att hon är *analfabet*. Detta uppenbaras när hon får en bok av Arturo i present. När han frågar henne vad hon tyckte om boken ljuger hon och säger att hon läst den fastän hon inte alls gjort det. I en annan scen får gestalta hur Arturo hånar Camilla för hennes mexikanska sandaler. Hon byter därför klädstil för Arturos skull och anstränger sig för att se mer amerikansk ut, i form av högklackade skor och mer smink. Dock är hennes naturliga klädsel enkla klänningar, samtidigt som hon även bär en röd blomma i håret. För övrigt röker Camila marijuana ibland vilket hon säger hjälper henne att hantera stress. När Arturo ertappat henne utbrister han: ”Den där skiten kommer att få dig deporterad!” och ber henne svära över bibeln att hon aldrig röker mer. I denna replik blir tittaren påmind om hennes etnicitet, att hon är immigrant i USA. Å andra sidan uttrycker hon, att Arturo skäms för att vistas med henne offentligt pga. av hennes mexikanska ursprung. Vore det inte för marijuana vore det någonting annat han skulle anmärka på. Hennes uppgivenhet leder till att hon ger upp deras kärleksrelation och lämnar Arturo. Vi tolkar att Camila känner sig marginaliserad i relation till amerikaner och vill bryta sitt annorlundaskap genom att ingå äktenskap med en amerikan.

”Bordelkvinnorna Lucrecia och La Gringa” – biroller i ”Without men”

Lucrecia spelar rollen som värdinnan av bordellen i den lilla byn *Mariquita*. Utan männen fyller bordellen egentligen ingen funktion men i deras frånvaro lär hon ut istället ut kvinnorna kurser i självtillfredsställelse. Likt de övriga kvinnorna i byn framställs Lucrecia såsom en arbetarklass kvinna. Hon arbetar som prostituerad vilket indikerar hennes sociala position. Att exponera sin kropp i underkläder och urringade och genomskinliga klädesplagg ter sig för henne som naturligt. På samma gång uttrycker hon att hennes starkaste bedrift att locka män till sex och vara sexuellt tillgänglig. När borgmästarinnan Rosalba startar en reproduktionskampanj och bestämmer att enbart kvinnor under 40 år får ingå i kampanjen blir Lucrecia upprörd och uttrycker att hon också borde tillåtas ha sex med prästen. Vi får även gestalta hur hon i samband med kampanjen lär ut sin dotter Virgelina olika sexuella knep och råd inför samlaget. I förhållande till Virgelina som uttrycker en ängslighet inför samlaget, demonstrerar Lucrecia en glädjande eufori inför dotterns debuterande samlag. Det är ingen

tvekan om att hon tycker sig besitta värdefull kunskap om sexualitet och njutningsbranschen generellt sett. Vi uppfattar att Lucrecia vill inspirera och uppmuntra kvinnorna att utforska sin egen sexualitet, vilket i enlighet med de traditionsbundna kvinnorna i byn är bannlyst. En vulgär framtoning gestaltas även i enlighet med hennes attityder och språkbruk. Hon använder ständigt sig av ett sexistiskt språkbruk som framkommer i ett flertal scener i filmen inom vilket hon antyder till sex. I en scen där den machohatande Cleotilde frågar kvinnorna vad de är bäst på, uttrycker Lucrecia skrattandes: ”Kvinnor är bäst på att knulla!”.

Replik ur ”Without men” (2001).

La Gringa: - Det var två månader, tretton dagar och sex timmar sedan den senaste kunden

Lucrecia: - Med så lite att göra måste ni träna ordentligt tills männen återkommer. I njutningsbranschen är man aldrig för gammal för att lära sig något nytt.

Den kvinnliga rollfiguren La Gringa är även prostituerad och arbetar på bordellen i byn. Hennes främsta mål och drivkraft i livet verkar vara arbetet på bordellen. Den ”feministiska andan” som utvecklas i byn är inget hon visar sig intresserad av. Hon uttrycker ständigt att byn inte klarar sig utan män, främst för att kvinnor behöver tillfredställas av sina män. Det hon allra tydligast påpekar är hennes behov av sexuell stimulans. Vi har tydligt åskådat hur hon påvisar sin sexuella tillgänglighet och även är kaxig och uttrycker sig överlägsen andra kvinnor. Vi får exempelvis bevittna hur hon formulerar att hon säger sig veta mer om män än Cleotilde.

Replik ur ”Without men”

La Gringa: - Jag vet nog mer om män än ni.

Cleotilde: - Hur var namnet?

La Gringa: - La Gringa kallas jag på bordellen.

Cleotilde: - Hur kan en bordell klara sig utan män?

La Gringa: - Därför är vi här. Vi är uttråkade

I en annan scen får vi bevittna hennes exalterande reaktion när den amerikanske journalisten anländer till byn. Då Rosalba och Cleotilde påvisar en oro över att han ska beröva deras frid i byn uttrycker istället La Gringa överlyckligt: ”Vem ska få ligga med honom först?”. Hon säger samtidigt att hon kommer att sluka honom levande. I slutändan blir bordellvärdinnan Lucrecia och La Gringa ett par. Likt ett flertal kvinnor i den lilla byn utvecklar de ett lesbiskt

förhållande med varandra. Vi tolkar att La Gringa och Lucrecia i relation till de övriga kvinnorna har en mer liberal syn på sexualitet. I brist på män, är det för dem inte lika tabubelagt att utveckla en sexuell relation med en kvinna istället för en man.

4.3.2 ”Den självuppoffrande”

The faithful, self-sacrificing señorita.

En kvinna som representeras som trogen, hängiven och alltid redo att offra sig själv för sin kärlek (Keller 1994:42)

Den andra stereotypen vi har identifierat består av en anständigare och mer hängiven kvinna. Hon väljer att följa vissa hederliga principer i sitt liv. Hon exponerar inte gärna sin kropp och hennes syn på sexualitet har oftast en koppling till katolicismens premisser. Den kvinnliga sexualiteten är för henne något privat och tabu. I relation till *cantina girl* bär hon inte lika utmanande klädsel. En paradoxal bild av denna karaktär är dock att rollkaraktären i ett flertal sammanhang känner en slags press till att omvandlas till en mer erotisk och sensuell kvinna. Då denna fiktiva rollfigur artar sig på olika sätt men delar vissa gemensamma egenskaper har vi även behövt indela denna stereotyp i olika kategorier.

”Den traditionsbundna Rosalba” - huvudroll i ”Without men”.

Huvudkaraktären Rosalba skildras som en anständig, självuppoffrande och traditionsbunden kvinna. Hon vill ha kontroll över sina beslut och sköter gärna hemmets ekonomi. Prästen och hennes man benämner henne som ”bossig”. När hennes man förs bort till gerillan erkänner han innan att han bedragit henne med Ubaldina. När männen förts bort ur byn är hon den enda som inte öppet visat känslor och gråter offentligt. Istället bryter hon ihop hemma i sin ensamhet. Hon är en stark troende katolik som inte lätt bryter religionens normer och värderingar. I byn är hon den kvinnan som har den närmaste relationen till prästen.

Rosalba blir en ledargestalt i den lilla byn, då hon på eget initiativ tar positionen som borgmästarinna. Hon efterkallar sin vision ”kvinnans syn på tiden” och uppmuntrar kvinnorna att utföra de sysslor som sedan tidigare varit männens ansvar. Rosalba är ”självuppoffrande” men även en revolutionär. Vi tolkar att hon vill vara ett föredöme för andra kvinnor. I männens frånvaro vill hon förändra byns syn på könsroller och kvinnlighet

Vidare uppfattar vi att detta påvisar ett medborgerligt ansvar och även en förkärlek till sin hemby. Hon utvecklar en ”feministisk anda” tillsammans med Cleotilde som förmedlar en kvinnosyn som uttrycker kvinnans lika värde i relation till mannen. I sin ledande position får hon ett förslag av prästen att han bör ha samlag med kvinnorna för reproduktionens skull. Rosalba blir förskräckt men prästen lyckas lura i henne att det är Guds ord och i slutändan godkänner hon förslaget. Att Gud och hennes katolska tro är essentiell för henne framkommer genom två aspekter. Delvis genom att hon följer prästens rekommendationer och startar en fortplantningskampanj. Å andra sidan avstår hon själv från samlaget med prästen eftersom det går emot hennes moraliska tro. Hennes ledande slogan till kvinnorna under kampanjen blir: ”Ni kommer inte att älska med El Padre Rafael (Prästen) utan med Gud”.

Replik ur ”Without men” (2011)

Rosalba: - Nej padre! (prästen). Ni är moralen förkroppsligad i vårt samhälle

Prästen: - Det är inte min idé, det är hans idé: Herrens. Det är hans vilja eller hennes vilja

Rosalba: - Vi kan väl be Gud om att alla blir mirakulöst gravida?

Prästen: - Utan by, ingen borgmästarinna. Du behöver gossebarnen! Det är Guds vilja. Jag hörde hans röst klart och tydligt.

Rosalbas syn på sexualitet sammankopplas till den katolska tron. Om hon är återhållsam är det för att hon inte önskar bryta katolicismens normer. För henne är det svårt att identifiera sig med den liberala sexualiteten då den kvinnliga sexualiteten är något privat. Det finns dock en paradoxal kontrast i relation till Rosalbas rollfigur. Trots att hon är hängiven och traditionsbunden är hon lite av en normbrytare som vägrar vara ett offer i förhållande till männen. I männens frånvaro intar Rosalba kommandot som borgmästarinna samtidigt som hon ifrågasätter vad en man hade gjort i hennes ledarroll. Hennes vision som borgmästarinna är dock att skapa en förändring i byn som dittills dominerats av machokulturen.

Replik ur ”Without men”(2011).

Rosalba: - Männen kommer snart tillbaka, till dess, gör som jag säger bara!

Ualdina: - Klarar ni jobbet som en man??

Rosalba: - Om en man klarar av jobbet, klarar jag av det. Kom ihåg det finns inget ”svagare kön”. Vaginer tål mer smärta än penisar.

”Den oskuldsfulla Virgelina”– rollinnehavare i ”Without men”.

Virgelina är den yngsta flickan i filmen ”Without men”. Hon är fortfarande oskuld och framställs som en väldigt ordentlig och godtrogen ung kvinna. Virgelina har endast haft en pojkvän i hela sitt liv och det med honom hon planerar att gifta sig med. Hennes pojkvän är dock bortförd från byn ut i strid, liksom de övriga männen. När prästen i byn föreslår samlag med honom för reproduktionens skull uttrycker de flesta kvinnorna i byn en spänningsfylld nyfikenhet inför reproduktionskampanjen. Virgelina å andra sidan uttrycker en viss skam och ängslighet eftersom hon aldrig har haft sexuellt samlag med någon förr. Hon blir pressad av de andra kvinnorna i byn om att vara den första att ingå i reproduktionskampanjen eftersom hon är ”ren” och de tror att det ökar chansen för att bli gravid. Virgelina känner rädsla, dels för att det är hennes första gång som helt sexuellt oerfaren. Å andra sidan för att hon föreställt sitt debuterande samlag med sin pojkvän efter att deras giftermål, och inte med en präst. Detta indikerar för oss att Virgelina är traditionsbunden och uppför sig enligt katolicismens premisser om att inte ha samlag utanför äktenskapet. Hennes mor Lucretia övertygar henne om att en kvinnas första samlag bör planeras noggrant, och bör ses som en förberedelse inför det ”riktiga samlaget” med hennes pojkvän. Kvinnorna i byn klär Virgelina i vitt inför mötet med prästen och lär ut olika knep för hur hon ska föra sig under samlaget.

Efter samlaget med prästen öppnar sig Virgelina mer för tanken att ha ett sexuellt förhållande med en annan man. Hon blir frestad av tanken att ha sex med prästen igen och uttrycker mer öppet detta begär. Samtidigt fortsätter hon att anspela på sin oskuldsfullhet och igenom hela filmen får vi se en naiv Virgelina som inte vill tänja för mycket på katolicismens gränser. Detta exemplifieras vidare genom att hon är den enda kvinnan i byn som inte inleder en intim relation med någon annan kvinna. Hon glädjes åt de andra kvinnorna men hon ställer sig fast vid att hon hör ihop med en man och det är hennes pojkvän.

”Den bortskämda, osjälvständiga Patricia” – huvudroll i ”Chasing papi”

Patricia är en bortskämd ”pappas flicka” som lever på föräldrarnas bekostnad. Hon framställs som osäker och naiv till sin personlighet jämfört med de andra två rollfigurerna i filmen ”Chasing papi”. Hennes klädstil är ”flickig” och oskyldig samtidigt som hon bär dyra märkeskläder. Patricia arbetar inte, hon bor hemma hos sina föräldrar och lever på deras bekostnad. Hennes mor, en traditionsbunden kvinna, är fast besluten att Patricia ska hitta en

välbärgad man att gifta sig med och envisas med att hon ska uppföra sig anständigt. Hon insisterar på ett traditionsenligt bröllop med allt som det hör till. Patricia är inte särskilt förtjust i sin mors påtryckningar men finner sig in i det eftersom hon inte är självständig och inte kan försörja sig på egen hand. Den ende som får henne att släppa på hämningarna är kvinnotjusaren Thomas. För honom är hon beredd att offra sin och familjens image samtidigt som hon ger upp livet som societetslejon. Patricia saknar det självförtroende som de andra karaktärerna i filmen ”Chasing papi” har. Hon har inte en lika framhävande personlighet som Cici och saknar Lorenas beslutsamhet. I förhållande till Cici och Patricia är hon den som tar minst kommando och blir därför ofta åsidosatt. Trots dessa personlighetsdrag hos Patricia är det bara en sak som hon är beredd att strida och ge upp allt för. Det är sin kärlek till Thomas. Patricia anspelar inte lika mycket på sex som exempelvis Cici gör. Den enda gången som vi får se hennes kropp i fokus är när hon överraskar Thomas i underkläder. Vi tolkar att Patricia anser att hon bättre kan locka till sig Thomas genom sitt intellekt men även genom sitt oskuldsfulla och flickaktiga beteende.

4.3.3 ”Machohataren”

The vamp. En kvinna som använder sitt intellekt istället för sin kropp för att få sin vilja igenom. Hon är våldsam och taktisk samt njuter av att se männen lida (Keller 1994:44).

Den tredje stereotypen vi urskilt är en mer självsäker kvinnokaraktär med tydliga mål i livet. Hon framställs inte som ett sexuellt objekt som lockar män likt typologin *catina girl* utan använder främst sitt intellekt. Tvärtemot vill hon stå på egna ben och intar en mer självständig och intellektuell position i relation till de övriga fiktiva karaktärerna. Trots sina intellektuella karaktärsdrag kan vi dock gestalta att stereotypen i vissa sammanhang även exponerar sin kropp i relation till sin kvinnlighet.

”Den självständiga äventyraren Cleotilde” – huvudroll

Cleotilde i ”Without men” är inte ursprungligen från byn *Mariquita*, hon anländer till byn i förhoppning att finna arbete och ett uppehälle. Hon är en äventyrlig, berest kvinna som har haft varierande arbeten såsom militär, surfare och arbetat på cirkus. Vi tolkar att Cleotilde levtt ett väldigt självständigt liv. Att hon anlant till en by utan män tycker hon är underbart

eftersom hon starkt ogillar män. Hon är lesbisk och har levt tjugo år i kyskhet. Enligt henne är alla män hon har påträffat svin. Hennes utseende framställs i kontrast till de övriga kvinnorna som den schablonartade bilden av att vara mer masklin, då hon är stark och muskulös. Under nästan hela filmen klär hon sig i byxor, linnen och okammat hår. Prästen benämner henne som "djävulen", vilket vi uppfattar som ett underliggande budskap, som åsyftar till att den katolska tron ställer sig negativt mot att hon är lesbisk och manshatande. Cleotilde förundras över kvinnornas passiva inställning. I en scen får vi bevittna hur hon chockeras av bykvinnan Cecilias uttalande om att hon är analfabet och hon inte behöver någon utbildning då hon är kvinna. Det finns en "feministisk revolutionär" och självständig drivkraft i hennes karaktär där hennes vision är att dela denna med kvinnorna i byn. Hon erbjuder exempelvis kurser i läsning och självförtroende men majoriteten kvinnor är måttligt intresserade.

En annan intressant aspekt som framkommer i relation till Cleotildes karaktär är hur hon skapar en slags provokation i relation till vad som anses som "kvinnligt". Rosalba förundras över Cleotildes sexualitet och ställer henne banala frågor såsom "Vaxar du dig?", "Rakar du dig?" eller är du *hermafrodit* med andra ord tvåkönad? Det är påtagligt att Cleotildes lesbiskhet skapar förvirring i relation till Rosalbas egen sexuella läggning. Till en början ogillar hon henne, senare blir hon förälskad i Cleotilde. Likt Rosalbas karaktär finns dock en paradoxal kontrast i Cleotildes rollgestaltning. Trots att hon inte klär sig i utmanande klädesplagg eller ger uttryck för sexuell tillgänglighet exponeras trots allt hennes kropp i filmen. I en scen går hon runt på marknaden i underkläder och Rosalba förfäras av tanken. Även om hon aldrig blottar kroppen inför männen så är det för henne naturligt att göra det inför kvinnor. Detta leder till att Rosalba även öppnar upp sig för tanken och släpper på sin återhållsamma och täckande klädsel. Cleotilde tycker att kvinnokroppen inte bör skymmas utan bör "visas upp". I sammanhanget tolkar vi att hon sammankopplar sin "kvinnlighet" med sin kropp. Även om hon först och främst styrs av sitt intellekt upplever hon en naturlighet i att exponera sin kropp inför allmänheten.

Replik ur "Without men" (2011)

Cleotilde: - Efter tusentals år är kvinnokroppen perfekt, varför skyla den?

Rosalba: - Tycker ni inte att man ska skyla vissa kroppsdelar för att de är känsliga?

Cleotilde: - Att vara fullt påklädd känns onaturligt. Vi är ju alla kvinnor ändå, eller hur? Det är bara vi.

4.4 Analys och avslutande slutsatser

Den latinamerikanska kvinnliga rollfigurens gestaltning i film har analyserats utifrån ett sociologiskt perspektiv med hjälp av begreppet intersektionalitet. Detta för att undersöka om framställningen av den fiktiva rollfiguren påvisar ett återkommande mönster i relation till *genus*, *etnicitet* och *klass*. Syftet med denna uppsats är att illustrera hur den latinamerikanska kvinnan, som rollfigur, porträtteras i tre amerikanska populärfilmer. I samband med detta har vi identifierat olika slags stereotyper som bygger på Kellers (1994) typologier, och som vi i föregående kapitel har kategoriserat utifrån olika särtypiska egenskaper. Dessa stereotyper är enligt våra egna benämningar (1) den vilda amazonkvinnan, (2) den självuppoffrande och (3) machohataren. Men vad uttrycker egentligen dessa föreställningar och stereotypiseringar som vi har identifierat?

I denna uppsats har vi använt oss av en kvalitativ forskningsansats, där syftet har varit att få en djupare förståelse över hur kvinnliga latinamerikanska rollfigurer framställs i nutida amerikanska filmer. För att undersöka denna företeelse har vi använt oss av en *kvalitativ innehållsanalys* för att tolka och förstå bakomliggande innebörder (Östbye m.fl. 2008:64). Det centrala under en kvalitativ innehållsanalys är att inordna analysen i teman, vilket vi under kommande avsnitt har gjort. Våra presenterade teman är (1) sexuell diskurs, (2) rasifierad diskurs och (3) klassmärkta femininiteter.

4.4.1 Sexuell diskurs

Under analysen av rollfigurerna har vi konstaterat en ”sexuell diskurs”, där den kvinnliga kroppen får en central roll. Vi har skådat ett återkommande mönster, där ett flertal rollfigurer framställs som sexobjekt. Lundström (2007:261) diskuterar hur det inom musik- och filmindustrin reproduceras representationer av ”latinas” där de avbildas utifrån sexuella och rasifierande diskurser. Den kvinnliga latinamerikanska rollfiguren framställs generellt som en *erotisk* karaktär, som väcker sexuella känslor hos män. I denna typ av ”förföriska gestaltning” är hennes kropp och sexualitet centrala aspekter. I varje film påträffas scener där de kvinnliga rollfigurerna blottlägger sina kroppar i urringade och korta klädesplagg. Denna aspekt är något som även framkommer hos rollfigurerna som i början av filmerna framställts som mer reserverade och sparat på sin sexualitet och exponering av sin kropp. Det kan exemplifieras genom rollkaraktären Lorena i filmen ”Chasing papi”. Hon intar rollen som den

intellektuella och sofistikerade advokaten som klär sig i respektabla och täckande kavajer. Trots det gestaltas hon i en scen där hon överraskar Thomas i underkläder. Vi tolkar detta som ett försök att få fram sin ”inre latina” genom att påvisa att hon också kan vara sexig och erotisk. Hennes kropp omvandlas till ett slags förföriskt vapen för att fånga Thomas uppmärksamhet. Något paradoxalt exempel är även rollfiguren Cleotilde i filmen ”Without men”. Hennes karaktär har vi kategoriserat under stereotypen ”machohataren” eftersom hon framställs som en feministisk revolutionär som inte låter sig styras av machokulturen. Trots hennes inställning får vi skåda en scen där hon visar sig i underkläder på marknaden i byn. Detta tycker hon är fullt naturligt eftersom kvinnokroppen är något som bör visas upp. Att bära för mycket klädesplagg känns för henne onaturligt.

I filmerna kan vi även uppfatta olika framställningar i relation till rollfigurens genus och sexualitet som uttrycker olika former av *stereotypisering* av kvinnlighet. Brownmiller (1984:223,225) benämner att det utifrån en historisk rumslighet skapats en romantiserad bild av kvinnlig undfallenhet med påtvingade begränsningar och ett manligt beskydd. Dessa bilder i sin tur utvecklar olika ”könsidentifikationer” av mannen och kvinnan, vilket bidrar till ett ”kvinnligt ideal”, och även ett ”manligt ideal”. Vi har i samtliga filmer konstaterat dessa schabloniserade uttryck. I filmen ”Without men” får vi exempelvis gestalta en by där kvinnorna känner sig odugliga då deras män tvångsrekryteras till gerillakriget. Bilden av de kvinnliga rollfigurerna yttrar en underordning i relation till männen, vilket tydliggörs i männens frånvaro. Kvinnorna uttrycker ett behov av manligt beskydd. De beklagar sig över olika vardagliga sysslor som de yttrar är ”mansgöra”, då det sedan tidigare varit männens uppgift. Även den ledande borgmästarinnan tvekar i sin roll och frågar sig ”Vad en man skulle ha gjort?”.

I likhet med ovanstående karaktärsdrag uppfattar vi att det även konstrueras en fiktiv bild av vad som anses vara ”kvinnligt”. Vi kunde exempelvis skåda en avvikande karaktär som bryter helt och hållet mot byns ”feminina norm” i framställningen av Cleotilde i filmen ”Without men”. Rollfiguren framställs i relation till de övriga motspelerskorna, som deras totala motsats. Hennes kropp är muskulös och ”mindre feminin” i relation till de övriga kvinnorna. Vi får skåda hur rollfiguren Cleotilde under nästan hela filmen klär sig i byxor och linnen med okammat hår. Rosalba begriper sig på hennes utseende och frågar henne om hon möjligtvis är *hermafrodit* d.v.s. tvåkönad. Resonemanget går i enlighet med det som Skeggs (1997) kallar för femininitetsprocessen. Genom denna process bestäms kvinnans kön samtidigt som det

definieras vad som är kvinnligt och vad som avviker mot det ”feminina” idealet. Cleotilde är inte den kurviga och förföriska kvinnan som väcker sexuella begär hos män. Hon är lesbisk, sällan bär aldrig klänningar och ogillar män starkt. Av detta kan vi dra slutsatsen att Cleotildes karaktär bryter mot Hollywoods konstruerade koncept av ”latinas” i filmer. Karaktären bryter mot den normaliserade och föreställda bilden av den kvinnliga latinamerikanska rollfigurens utseende och sexualitet.

4.4.2 Rasifierad diskurs

I relation till rollkaraktärernas stereotypisering kan vi även påträffa en ”rasifierad diskurs” i filmerna. Detta kan vi delvis konstatera utifrån olika begrepp som åsyftar till rollfigurernas etniska tillhörighet. Öknamn som används av de manliga karaktärerna såsom *Vild amazonkvinna*, *Miss Puerto Rico*, *Mexikansk blomsterflicka* och *Maya-princessa* skapar etniska sammankopplingar till rollkaraktärerna. I filmen ”Ask the dust” får vi exempelvis åskåda hur den manliga huvudkaraktären Arturo glorifierar Camilas skönhet utifrån associationer till hennes mexikanska påbrå då han uttrycker: ”Du är fortfarande en charmerande, oskyldig mexikansk prinsessa, en mexikansk blomsterflicka”. Anzaldúa (2007) diskuterar främlingskap i förhållande till sin identitet som mexikansk och lesbisk kvinna, inom vilket hon uppfattas som en normbrytande främling av det amerikanska samhället (Anzaldúa 2007: 18). Även om vi inte undersöker denna rasifierade diskursen utifrån rasism och segregation ur en amerikansk samhällskontext, hjälper Anzaldúas (2007) självbiografi oss att få en illustration av ”latinas” annorlundaskap i USA som även framkommer i filmerna.

Även Guzmán och Valdivia (2004) diskuterar denna sorts ”annorlundaskap” kopplad till en filmkontext. Författarna menar att filmindustrin tenderar att konstruera en *exotiserad* bild av den kvinnliga latinamerikanska rollfiguren, genom att porträttera hennes karaktär som ”annorlunda” i relation till resten av rollinnehavarna. Även om syftet med denna studie inte har varit att jämföra den kvinnliga latinamerikanska rollfiguren gentemot andra rollinnehavare i filmerna, kan vi inte undgå att lägga märke till att hon utmärker sig i relation till dessa. Detta annorlundaskap återspeglas även i rollfigurernas klädsel. I filmerna bär rollfiguren generellt färgstarka och förföriska klänningar tillsammans med röda läppar eller annat rött som pryder hennes extravaganta karaktär. Vi tolkar att rött symboliserar sensualitet och signalerar passion, vilket bidrar till ett exotiserande av framställningen. Tillsammans utgör dessa tecken

även yttringar för rollfigurens sexualitet, vilket är en central aspekt i avbildningen av den latinamerikanska kvinnans rollfigur.

Även i filmen ”Without men” kan vi skåda en rasifierad diskurs i form av *ethnocentrism*.

Filmen inleds med en scen där en amerikansk journalist befinner sig någonstans i Amazonas för att dokumentera gerillakriget. När en lokalpojke räcker honom prästens dagbok, där han dokumenterat vad som händer i byn efter att männen bortförts, får journalisten idén att skriva historien om ”vilda amazonkvinnor i en mans värld”, som journalisten uttrycker det. Detta påträffande ger uttryck för att det latinamerikanska samhället och dess kultur framställs generellt som ”annorlunda” i relation till den västerländska kulturen. Samtidigt påvisar scenen hur västvärlden tenderar att *exotisera* det som finns bortom dem. Journalisten bestämmer sig för att åka till byn och dokumentera kvinnornas liv eftersom han hade en tanke om att det handlade om ett par ociviliserade kvinnor. Vi uppfattar att han kände rättigheten att inkräkta på deras liv, eftersom de anses vara ett par ”primitiva amazonkvinnor” i kontrast till honom, en välutbildad journalist från civilisationens USA. Detta exemplifierar en gestaltad bild över hur västvärlden och dess behov placeras i centrum. Det handlar om, som Berg (2002) formulerar saken, att gestaltningen av ”latinos” i amerikanska populärfilmer ingår i en större diskurs gällande *ethnocentrism* och ”annorlundaskap”. Att stereotypisera ”latinas” på det sättet som filmerna gör bygger på USA:s *ethnocentriska* syn på styrningen av Amerika. Den latinamerikanska kvinnliga rollfiguren marginaliseras och porträtteras som mindre värda för att förenkla USA:s *ethnocentriska* roll (Berg (2002:5). Detta bygger vidare på hur Mulinari (2003:151) definierar *ethnocentrismen*, där individen har en tendens att se sin egen nation och världsbild som självklar.

Ett annat fragment som kan inrymmas i den rasifierande diskursen är namnen på kvinnokaraktärerna eftersom de markerar vad som är etniskt karakteristiskt hos latinamerikaner i allmänhet. Namnen bygger vidare på ”annorlundaskapet” eftersom de skiljer sig från rollinnehavarna av annan etnisk tillhörighet. Ett flertal av rollfigurerna har långa och svåruttalade namn. Ett exempel ges av karaktären Patricia i ”Chasing papi” som heter hela Patricia Sofia Ordoñez Coronado del Pescador. Vi kan även påträffa samma mönster i ”Without men” genom huvudrollen som heter Rosalba Rodriguez Ramirez Ola de Valdes. Att bryta på ett charmerande sätt hör också till kvinnokaraktärernas i synnerhet utmärkande drag. I samtliga filmer pratar karaktärerna engelska med en latinamerikansk accent.

Brytningen fungerar som en markör för att deras modersmål inte är engelska, utan spanska, som vidare framhäver deras annorlundaskap.

4.4.3 Klassmärkta femininiteter

I överlag tillhör rollfigurerna i samtliga filmer arbetarklassen, med undantag från Lorena och Patricia i filmen ”Chasing papi” som tillhör en lägre medelklass respektive överklass.

Dessutom kan vi även skåda hur rollfiguren Rosalba intar en aning högre klasstillhörighet än resten av kvinnorna i byn, då hon i motsats till dem kan läsa och skriva samt har en ledande position i byn. Kvinnornas klasstillhörighet är inte något som nämns i filmerna men ter sig tydligt genom att kvinnorna urskiljer sig från varandra gällande yrken, kläder, familjenamn och även personligheten, vilka är aspekter som kan kopplas till karaktärernas klasstillhörighet. Rollfigurernas yrken uppfattar vi som den starkaste markören för deras klasstillhörighet och sociala status. I filmen ”Without men” är de flesta av kvinnokaraktärerna hemmafruar och analfabeter, vilket fungerar som en indikation på att de tillhör en lägre samhällsklass. I filmen ”Chasing papi” är Cici en lågavlönad servitris likaså Camila, i filmen ”Ask the dust”.

I samband med temat klassmärkta femininiteter har vi även noterat en klassrivalitet mellan karaktärerna i ”Chasing papi” där Patricia och Lorena nedvärderar Cicis på grund av hennes klasstillhörighet. De sammankopplar hennes lägre samhällsklass med vulgaritet och promiskuitet. Skeggs (1997) beskriver hur en kvinnas femininitet sammankopplas med hennes klasstillhörighet. Detta i sin tur hänger samman med hur kvinnan ser ut och uppför sig. I förhållande till detta konstaterade vi dessutom ett mönster där ju lägre social status den kvinnliga rollfiguren hade, ju mer anspelar denna karaktär på sex och desto mindre genom sitt intellekt. Resonemanget kan relateras till det som Skeggs (1997) beskriver om att arbetarklasskvinnors kvinnlighet i oftare bemärkelse sammankopplas till deras sexualitet. Jämfört med medelklasskvinnor, anses arbetarklasskvinnor sakna elegans och smak, och sammankopplas istället med vulgaritet. Ett påtagligt exempel i förhållande till klass och sexualitet illustreras i rollfigurerna La Gringa och Lucrecia som är de prostituerade bordellkvinnorna i ”Without men”. De mister sitt arbete då männen lämnar byn och oroas mer över hur de ska tillfredsställa sig sexuellt än hur de ska fördela sysslorna i byn. En scen där vi får ta del av detta är då den amerikanske journalisten anländer till byn och La Gringa säger ”Vem ska få ligga med honom först?”.

4.4.4 Ett intersektionellt mönster

Intersektionalitet problematiserar återskapandet av intersektionsprocesser av *genus*, *etnicitet* och *klass*. Denna intersektion konstruerar en ”annanhet” som reproduceras i form av stereotypisering, exotisering och viktisering, vilket ställs i relation till föreställningar om vithet och könstillhörighet (De los Reyes & Mulinari 2003:26, De los Reyes & Mulinari, 2010: 9-10). Vi vill sammanfatta denna analys med att tillägga att vi kunnat konstatera att stereotyperna som urskilts i filmanalysen ger uttryck för ett intersektionellt perspektiv. Vi har kunnat åskåda hur *genus*, *etnicitet* och *klass* interagerar med varandra och kommer till uttryck i framställningen av den kvinnliga latinamerikanska rollfiguren. Genom våra presenterade teman har vi urskilt hur filmindustrin tenderar att *exotisera* och skapa ett ”annorlundaskap” av den latinamerikanska kvinnliga rollfiguren utifrån hennes sexualitet, etnicitet och klasstillhörighet. Vi kan dock uppfatta att sexualiteten är den mest framträdande aspekten i framställningen av rollfiguren. Den latinamerikanska kvinnliga rollfiguren framställs i överlag som ett sexuellt objekt genom hennes utseende och sätt att uppföra sig. Den sexuella aspekten går dock inte att avskilja ifrån rollfigurernas etnicitet och klass. Detta eftersom vi, i första hand har uppfattat att ett sätt att ta fram sin ”inre latina” är genom att blotta sin kropp och exponera sin sexuella tillgänglighet. Denna aspekt, i sin tur, hänger samman med rollfigurernas klasstillhörighet, där ju lägre klass rollfigurerna tillhör desto mer anspelar de på sin sexualitet.

Peltonen (2007:15) betecknar att intersektionalitet redogör för maktassymmetrier mellan hetero/ sexistiska, rasistiska och/eller homofobiska stereotyper. Det intersektionella perspektivet angriper ett etniskt osynliggörande där en vit kvinnlighet framhävs som norm i skapandet av kategorin ”kvinnor”. I denna studie har vi valt att fokusera på dessa stereotypiska föreställningar om könstillhörighet och inte vilka konsekvenser det får för människors livssammanhang. Detta genom att vår undersökning riktar sig in på de fiktiva representationerna konstruerade inom en amerikansk filmkontext. Utgångspunkten är inte att undersöka representationer av genus, etnicitet och klass inom en social vardaglig samhällskontext, utan att granska vilka fiktiva genusrepresentationer av ”latinas” som konstrueras inom amerikansk populärfilm. Med utgångspunkt i detta har vi kunnat identifiera hur ”latinas” genom *exotisering*, ”annorlundaskapas” och utmärker sig i förhållande till andra rollinnehavare av annan etnisk tillhörighet.

Den centrala frågan i vår studie är hur "latinas" som kvinnliga rollfigurer framställs i tre amerikanska Hollywoodfilmer. Vi angrep denna frågeställning med utgångspunkt i Kellers (1994) stereotyper av "latinas" inom film, för att vidare undersöka om vi kunde identifiera dessa rollfigurer i vårt empiriska material. I relation till dessa har vi lyckats urskilja olika typologier som konstruerar en sexuell och rasifierad diskurs. Denna fiktiva karaktär gestaltas i enlighet med Guzmáns och Valdivias (2004) problematiserande resonemang kring hur flertalet tidigare studier kring etnicitet, "ras" och feministisk medievetenskap visat att det finns en tendens för "ras"- och könsmaktsordningar inom medierepresentationer.

5. SLUTDISKUSSION

Detta kapitel består av våra avslutande reflektioner kring studien och förslag till vidare forskning inom ämnesområdet.

5.1 Egna reflektioner

Vi kanske alla någon gång har sett en film, där vi fått en egen fördom bekräftad. Alla stereotypiserar, liksom Berg (2002) uttryckte det: ”Vi lever i en värld där vi har ett ständigt behov av att gestalta världen efter kategorisering”. Detta kan även återspeglas i den fiktiva filmvärlden där rollfigurer blir ett uttryck för stereotypisering. Rollfigurer kategoriseras och konstrueras vad som anses vara kvinnlig och manlig. Vissa är hjältar och vissa är fiender, andra är underordnade och andra överlägsna. Det är inget nytt fenomen att analysera genuskonstruktioner på den vita filmduken. Vår studie är förmodligen inte den sista i att gestalta dessa olika könskonstruktioner som porträtteras inom populärfilm. Att angripa feministisk teori genom populärkulturen verkar ha fått ett stort genomslag de senaste åren. Vi tolkar att ett flertal forskare intresserat sig för att förklara genusvetenskapen genom rörliga bilder. I detta sammanhang ställer vi oss frågan varför denna typ av metodologi så flitigt används?

I början av vår studie var vi ganska eniga om att vi ville göra en studie om specifikt genus och könsroller. Det var dock inte givet till en början att vi skulle angripa vår forskningsfråga med utgångspunkt i film, vilket uppkom senare. Att genusforskningen väljer att närma sig abstrakta teorier såsom intersektionalitet genom populärfilm tror vi handlar om att populärkultur oftast ”ligger i tiden” och kan återspegla och förmedla olika samhällsstrukturer och fixerade självbilder. Vi tror att filmer både utmanar och reproducerar olika föreställningar och representationer av stereotypisering utifrån en social verklighet. Med hjälp av filmvärlden kan vi konstruera och problematisera olika forskningsproblem. Filmscenarion skapar inte enbart en filmisk konst utan besitter även en maktposition i *hur* och *vem* som framställs som ”annorlunda” och gestaltas som ”den andre”. Med bakgrund av vår studie har vi konstaterat att det sänds ut en rad negativa stereotypiseringar inom film. Vi tolkar samtidigt att de negativa framställningarna kanske även ger uttryck för en social förändring och en slags provokation som kanske rentav ifrågasätter representationer av stereotypiska fixerade självbilder.

Sammanfattningsvis vill vi redogöra kort för våra reflektioner kring framställningen av "latinas" i film. Vi uppfattar framställningen av den latinamerikanska kvinnan gällande hennes sexualitet i samtliga filmer som *liberal*. Hon kan mycket väl ha sex med en präst eller en kvinna utan att det är tabu. Samtliga filmer påvisar även hur den latinamerikanska kvinnan förfogar över en slags överdriven sensualitet och sexuell överdrift. Den latinamerikanska kvinnliga rollfiguren antyder mycket på sex genom sitt utseende och sätt att uppföra sig, och det är specifikt detta som utmärker henne, vilket hon inte är rädd för att visa. Hennes utseende är exotiskt i den enkla bemärkelsen att hon ser annorlunda ut i relation till andra rollinnehavare som inte är "latinas". Rollfiguren bär sammantaget extravaganta och utmanande kläder vilket signalerar hennes sensuella och passionerade personlighet. Det står klart för oss att, är du "latina" ska du göra allt i din makt för att framhäva detta, och det gör du bäst genom att exponera och använda din sexuella makt.

5.2 Förslag till vidare forskning

I och med denna uppsats har många intressanta frågor väckts till liv hos oss författare. En av dessa frågor handlar om att undersöka hur den bilden av "latinas" som ges i filmerna stämmer överens med hur unga "latinas" i Sverige uppfattar sig själva. Stämmer framställningen av "latinas" i amerikansk populärfilm överens med hur "latinas" i verkligheten uppfattas? Vidare skulle det även vara av stort intresse att vända på frågan och undersöka hur latinamerikanska män framställs som rollfigurer i Hollywood. Vi tror att även där kan ett flertal stereotypiska representationer påträffas som kan vara av intresse för vidare forskning. Som vi nämnde i början av denna uppsats domineras den svenska filmduken av de amerikanska hollywoodfilmerna, vilket lockat oss att fokusera på specifikt amerikansk populärfilm. Vi föreslår dock att undersöka frågan inom svensk filmkontext, vilket vi från början ville göra men vi fann inte tillräckligt med material för detta. Om det skulle ha funnits mer tid i vårt förfogande hade vi haft möjligheten att söka på djupet efter material för detta och ta frågan vidare. Det skulle vara intressant att göra en jämförande studie mellan vår studie som är ur en amerikansk filmkontext, och en studie ur en svensk filmkontext.

REFERENSLISTA

Otryckta källor

Filmaterial

Dvd-release ”Ask the Dust ” (2006) Släpptes 2007-05-09.

Tryckta källor

Andersson, Lars Gustaf och Hedling, Erik (1999). *Filmanalys: en introduktion*. Lund.

Anzaldúa, Gloria (2007). *Borderlands. La frontera*.

Berg Ramirez, Charles (2002). *Latino images in film: stereotypes, subversion, resistance*. Austin: University of Texas Press.

Berg Ramirez, Charles ” Stereotyping in Films in General and of the Hispanic in Particular” I: Rodríguez, Clara E. (1998). *Latin looks: images of latinas and latin@s in the U.S. media*. Westview Press. Colorado.

Björk, Nina. *Under det rosa täcket* (2008). *Om kvinnlighetens vara och feministiska strategier* Wahlström & Widstrand.

Brownmiller, Susan (1984) *Kvinnlighet- myten och verkligheten*. Forum Schmidts Boktryckeri AB

De los Reyes, Paulina & Mulinari, Diana (2005) *Intersektionalitet: kritiska reflektioner över (o)jämlighetens landskap*. Malmö Liber.

Holme Idar Magne & Solvang Krohn Bernt (1997) *Forskningsmetodik: om kvalitativa och kvantitativa metoder*. Lund Studentlitteratur.

Keller, Gary D. (1994). *Hispanics and United States films: an overview and handbook*. Tempe, AZ: Bilingual Review/Press.

Lindgren, Simon (2009). *Populärkultur: teorier, metoder och analyser*. Sahara Printing. Egypten.

Lundström, Catrin (2007). *Svenska latinas: ras, klass och kön i svenskhetens geografi*. MakadamFörlag. Göteborg & Stockholm.

Mulinari, Diana (2003) ”Teorier för en antirasistisk feminism – dialoger”. I: Mulinari, Sandell & Schömer (red) *Mer än bara kvinnor och män feministiska perspektiv på genus*. Studentlitteratur.

Rodríguez, Clara E. (1998). *Latin looks: images of latinas and latin@s in the U.S. media*. Westview Press. Colorado.

Skeggs, Beverly, översatt av Persson Ruth Annika (1997). *Att bli respektabel – konstruktioner av ras, klass och kön*. Bokförlaget Daidalos AB.

Svahn, Margareta (1999). *Den liderliga kvinnan och den omanlige mannen: skällsord, stereotyper och könskonstruktioner*. Elanders Gotab.

Tollin, Katharina, Törnqvist, Maria (2005). *Feministisk teori i rörliga bilder*. Grahn's Tryckeri AB. Lund.

Wikström, Hanna (2009). *Etnicitet*. Liber. upplaga 1:2

Östbye, Helge; Knapskog, Karl; Helland, Knut; Larsen, Leif Ove (2008). *Metodbok för medievetenskap*, Liber AB. Slovakien.

Artiklar

Guzmán, I.M. & Valdivia, A.N. (2004): Brain, Brow, and Booty: Latina iconicity in U.S. popular culture. *The Communication Review*, 7, 205-221 (Hämtad 13/10-2012)

Merskin, Debra (2007): *Three Faces of Eva: Perpetuation of The Hot-Latina Stereotype in Desperate Housewives*. The Howard Journal of Communications, 133-151, Taylor & Francis. (Hämtad 13/10-2012)

Peltonen, Salla (2007) *Intersektionalitet - ett tvetydigt begrepp inom kvinnovetenskapen? I: Ikaros-tidskrift om människan och vetenskapen. Tema: Könnsfrågan närvarande och frånvarande.* (Hämtad 2012-11-10)

Vargas-Monroy Liliana (2011): *Knowledge from borderlands: Revisiting the paradigmatic mestiza of Gloria la Anzaldúa*. 261-269. *Feminism & Psychology*. Sage. (Hämtad 2012-12-08)

Elektroniska källor

Artikel. *Hollywood dominerar på den svenska filmduken*. Johanna Brydolf. Publicerad: 2009-09-05 <http://www.unt.se/inc/print/hollywood-dominerar-paring-vita-duken-128321-default.aspx> (Hämtad 19/12-2012)

Defintion av streaming.
<http://www.ne.se/streaming> (hämtad 18/1-2013)

Definition av stereotyp.
<http://www.ne.se/stereotyp/315198> (Hämtad 18/1-2013)

Definition av genus.
<http://www.ne.se/genus/181336> (Hämtad 18/1-2013)

Streaming online film ''Chasing Papi'' (2003)
http://www.tubepius.me/player/98182/Chasing_Papi/ (Hämtad 11/12-2012)

Defintion av Venus Milo.
<http://www.ne.se/sok?q=Venus+milo> (Hämtad 18/1-2013)

Definition etnisk grupp, etnicitet

<http://www.ne.se/etnisk-grupp>, <http://www.ne.se/etnicitet>). (Hämtad 18/1-2013)

Definition anglosaxisk

<http://www.ne.se/anglosaxisk> (Hämtad 18/1-2013)

Filmdatabas IMBD

<http://www.imbd.com> (Hämtad 1/10-2012)

The Guardian. *How Ask the Dust nearly missed greatness*. Rob Woodard. Publicerad 14/1-2009

<http://www.guardian.co.uk/books/booksblog/2009/jan/14/john-fante-ask-dust>

(Hämtad 12/10-2012)

Handling "Chaising papi" (2003)

<http://www.imdb.com/title/tt0323572/plotsummary> (Hämtad: 3/10-2012)

Handling "Ask the dust".

http://www.imdb.com/title/tt0384814/?ref=fn_al_tt_1.

Streaming online film " Without men" (2011)

http://www.swefilmer.com/without-men-2011/without-men-2011-video_0623fe7db.html

(Hämtad 12/10-2012)

Svenska filminstitutet, filmfaktablad "Ask the dust".

<http://www.sfi.se/sv/svensk->

<http://www.sfi.se/filmdatabas/Item/?itemid=64381&type=MOVIE&iv=PdfGen&ref=/templates/SwedishFilmSearchResult.aspx?id%3d1225%26epslanguage%3dsv%26searchword%3dAsk+the+dust%26type%3dMovieTitle%26match%3dBegin%26page%3d1%26prom%3dFalse> (Hämtad 1/12-2012)

BILAGA 1:

BESKRIVNING AV FILMERNÄ

FILM 1: ”CHASING PAPI”.

GENRE: Komedi

LÄNGD: 80 min

REGI OCH MANUSFÖRFATTARE: [Elizabeth Sarnoff](#), [Alison Balian](#), [Laura Angelica Simon](#)

PRODUCENT: [Linda Mendoza](#)

UTGIVNINGSSÄR: (Bio: Apr 16, 2003) (DVD: Aug 26, 2003)

(http://www.rottentomatoes.com/m/chasing_papi/)

HANDLING

ChasingPapi är en komedi producerad år 2003 av Linda Mendoza. Filmen handlar om den mycket populäre och åtråvärd *Thomas Fuentes* och hans flickvänner, *Cici*, *Lorena* och *Patricia*. Dessa tre kvinnor är mycket olika, Cici är den heta servitrisen från Miami, Patricia är en överklasstjej som fått allt serverat på silverfat från New York medan Lorena är en intellektuell och självständig advokat från Chicago. Deras gemensamma nämnare är kärleken till Thomas samt deras temperamentfulla latinamerikanska personligheter. I början av filmen har kvinnorna ingen som helst aning om varandra men till Thomas nackdel bestämmer sig alla tre för att överraska honom samtidigt i hans hem i Los Angeles. Det är inte endast Thomas som får sig en rejäl överraskning utan även kvinnorna som dittills trott att dem är en den enda kvinnan i Thomas liv. Samtidigt är en kvinnlig FBI agent ute efter Cici då denna har fått i uppdrag att överlämna en bil med stulna pengar i bagaget. Kvinnorna tror dock att agenten är ännu en av Thomas flickvänner och bestämmer sig för att kidnappa honom för att lära honom en läxa. Istället hamnar dem på ett hektiskt äventyr i mitten av en skönhetstävling och en latinamerikansk dansfestival där dem försöker komma undan både FBI agenten och småkriminella typer.

FILM 2: "WITHOUT MEN".

GENRE: Komedi

LÄNGD: 83 min

REGI OCH MANUSFÖRFATTARE: Gabriela Tagliavini

PRODUCENT: Gabriela Tagliavini

UTGIVNINGÅR: (Bio: Jul 29, 2011). (DVD: Okt: 18, 2011)

(<http://www.rottentomatoes.com/m/771247949/>)

HANDLING

Filmen "Without men" (2011) är en komedi baserad på romanen "*Tales from the town of widows - and chronicles of the land of men*" skriven av den colombianske författaren James Cañón. I sin bok skildrar Cañón det pågående colombianska inbördeskriget där männen i den lilla byn Mariquita tvångsrekryteras till strid av den kommunistiska gerillan. Kvinnorna i byn lämnas kvar att leva utan männen, gerillan lämnar dock kvar tre män; en präst, en transvestit och en homosexuell man. (<http://www.goodreads.com/book/show/2713623-ales-from-the-town-of-widows>). Under händelseförloppet i filmen utbryter kaos och hysteri då männen bortförs från byn. "Vem ska förse oss med mat? Vem ska ta ut soporna?!" utbrister kvinnorna oroade. *Det är ju mansgöra!* Den kvinnliga frontfiguren i filmen spelas av den mexikanska skådespelerskan Eva Longoria som spelar rollen som Rosalba, fru till den bortförde och tidigare borgmästaren i staden. Rosalba är starkt troende katolik som har en nära relation till prästen i byn. Hennes man bedragit henne med en av kvinnorna i byn men hon finner sig i det och saknar starkt sin man i hans frånvaro. Rosalba blir den kvinna som vill inta positionen som borgmästarinna i staden. Hon visar en stark vilja att föra samman den splittrade kvinnogruppen. Till en början möter hon starkt motstånd av ett flertal kvinnor men trots ett svagt förtroende och rivalitet lyckas hon bli en ledargestalt. Kvinnorna som varit fruar och döttrar skapar ett samhälle utifrån ett flertal "kvinnors önskedröm".

Handlingen är i form av ett narrativt inslag där prästen i byn berättar storyn utifrån sin dagbok som han under förloppet tappar bort när han blir bortförd av kvinnorna i byn. Att han blir utkastad ur byn av kvinnorna orsakas av en incident han blev involverad i i byn. Då männen försvunnit

bestämmer nämligen prästen och borgmästarinnan Rosalba att rädda byn från att inte fortplanta sig genom att alla kvinnor ska ha sexuellt samlag med den enda mannen som är kvar i staden nämligen, prästen. Han går med på att bryta sitt celibat och kvinnor motsätter sig inte förslaget. Alla hoppas bli gravida och föda "pojkar" men ingen blir gravid då prästen är steril. Då han avslöjas blir kvinnorna ursinniga och känner sig utnyttjade och kräver att han lämnar byn omedelbart. Efter att prästen kastats ut ur staden anländer Cleotilde, som söker arbete i staden. Rosalba märker i ett tidigt skede att Cleotilde starkt ogillar män då hon ofta uttrycker sig utifrån negativa slagord gentemot män. Samtidigt stödjer hon tanken av att de som starka kvinnor ska bygga upp en stad för kvinnor där inget våld utövas. Efter en tid utvecklar Rosalba och Cleotilde en vänskap som senare blir en kärleksrelation.

Filmen börjar egentligen med en scen där en liten pojke hittar prästens dagbok i skogen och erbjuder den till den amerikanske reportern spelad av Christian Slater. Han är på jakt efter en "het story" att skriva om. Under filmens inledande scener läser han prästens dagbok och inspireras till att hitta kvinnorna i byn *Mariquita* och skriva en artikel. Han berättar om idén för sin chef och möter under filmens gång påtryckningar från henne att bli klar med sin story som han i slutändan aldrig publicerar. Då han besöker byn och berättar för kvinnorna om sin idé bemöts han på ett både avståndstagande och bemötande sätt. Cleotilde varnar Rosalba som borgmästarinna att låta honom skriva sin artikel. I slutet av filmen lyckas männen, behjälpta av den amerikanske reportern spelad av Christian Slater, återvända med hjälp av en karta för att ta tillbaka sin roll i samhället.

(<http://www.film2home.se/sv/film/10245/without-men>) Det uppstår en konflikt mellan de bägge könen. Den före detta borgmästaren ställer sig emot kvinnornas nya maktposition i hävdan om att han bör styra staden likt han gjorde innan. Situationen bidrar till att Cleotilde tvingar Rosalba att kasta ut männen ur staden vilket hon inte går med på. Hennes beslut äventyrar deras utvecklade kärleksrelation som möter svårigheter. Situationen bidrar till att Cleotilde tvingar Rosalba att välja mellan henne och sin man.

FILM 2: "ASK THE DUST"

GENRE: Romantiskt drama

LÄNGD: 117 min

REGI OCH MANUSFÖRFATTARE: Robert Towne

PRODUCENT: Tom Cruise, Don Granger, Jonas McCord och Paula Wagner

UTGIVNINGÅR: 2006

<http://www.sfi.se/sv/svensk->

[filmdatabas/Item/?itemid=64381&type=MOVIE&iv=PdfGen&ref=/templates/SwedishFilmSearchResult.aspx?id%3d1225%26epslanguage%3dsv%26searchword%3dAsk+the+dust%26type%3dMovieTitle%26match%3dBegin%26page%3d1%26prom%3dFalse\)](http://www.sfi.se/filmdatabas/Item/?itemid=64381&type=MOVIE&iv=PdfGen&ref=/templates/SwedishFilmSearchResult.aspx?id%3d1225%26epslanguage%3dsv%26searchword%3dAsk+the+dust%26type%3dMovieTitle%26match%3dBegin%26page%3d1%26prom%3dFalse)

(1/12-2012)

HANDLING

Den romantiska dramafilmen "Ask the dust" regisserad av *Robert Towne* släpptes år 2006.

Dramaturgin är baserad på novellen vid samma namn skriven av *John Fante* som gavs ut 1939.

Trots att boken fick blandade recensioner och sålde dåligt till en början fick den ett större genomslag senare, efter författarens död och har klassats som en av de viktigaste amerikanska litterära verken. (<http://www.guardian.co.uk/books/booksblog/2009/jan/14/john-fante-ask-dust>).

Filmen likt boken skildrar en kärlekshistoria mellan en ung italiensk författare från Colorado och en mexikansk servitris under 1930 -talets ekonomiska depression i Amerika. Handlingen utspelas i ett Los Angeles där misär, rasdiskriminering och ett tydligt segregerat klassamhälle breder ut sig.

Huvudpersonerna spelas av den irländske skådespelaren *Colin Farrell* som Arturo Bandini och den mexikanska skådespelerskan *Salma Hayek* som vi ser vi i rollen som Camila Lopez. Arturo är den unge, förste generationens italienare som är bosatt i Boulder Colorado. Han flyttar till Los Angeles för att söka lyckan och med en stark förhoppning av att triumfera i sitt författarskap. Han lever dock på knappa pengar och bor på ett medelmåttigt bostadshotell som han inte ens har råd att betala.

Målet han eftersträvar är att bli en rik och erkänd författare vilket genom filmen resulterar i en långdragen och komplicerad kamp. Han är för övrigt på jakt efter en blond, blåögd amerikanska att gifta sig med, men förälskar sig mot sin vilja istället i den mexikanska servitrisen Camila Lopez.

Hon är en mexikansk immigrant som även kommit till Los Angeles med en förhoppning om att gifta sig med en vit och välbärgad amerikan. Arturo Bandini ogillar mexikaner och har under hela sitt liv,

vuxit upp i ett segregerat Amerika och jagats av utstötthet genom sitt italienska ursprung. Han drömmer om att bli en erkänd författare, så han slipper skämmas för sin identitet. Arturo och Camilla förälskar sig i varandra och trots att romansen strider mot deras framtidsplaner inleder de ett lidelsefullt förhållande. Arturo lär känna Camila en dag, då han besöker baren där hon arbetar. Trots deras starka attraktion till varandra hamnar de ständigt i temperamentsfulla och hetsiga konflikter. Arturo nedvärderar och provocerar ständigt Camila med rasistiska glåpor. Han anser att hon är en oduglig analfabet som aldrig kommer att kunna läsa hans böcker. Han är djupt förälskad i henne men har svårt att visa sina känslor. Även Camilla håller tillbaka sina känslor eftersom hon inte ser en framtid med en fattig, italiensk man likt Arturo. En vit och välbärgad amerikan skulle däremot kunna förbättra hennes livsvillkor, men hon likt Arturo hittar inte sina drömpartner.

I filmen får man även gestalta hur Arturo upplever känslan av sexuell oduglighet. En dag när han promenerar ute i staden springer Sammy White ifatt honom. Sammy är bartendern som hjälper Camilla att få arbete på baren. Enligt henne är han en mycket god vän. Att Sammy sökt upp Arturo grundar sig på att även han vill bli författare och ber honom därför om några råd. Arturo tar med honom till sitt bostadshotell och ger honom sin bok som inspirationskälla. Sammy undrar om han kan ge Arturo någon gentjänst och åsyftar på att hjälpa honom att få till det med Camila. Arturo säger att han kan hantera situationen själv. Sammy berättar att han haft en sexuell relation med Camila och uppmuntrar Arturo till att få henne i säng. Arturo känner avundsjuka och blir illa till mods. Samma natt smyger in i hans hotellrum och förför honom avvisar han henne. Camila antyder till sex, och uttrycker att han är rädd för henne, vilket slutligen resulterar i ett temperamentsfullt sammanbrott där hon ger uttryck för att han är sexuellt oduglig. Arturo känner en stark provokation och ger sig på henne fysiskt och nästan våldtar henne, men ångrar sig. Camila försvinner ut från hotellrummet, och Arturo tror att de aldrig kommer att ses igen efter hans handlande. Han åker hem till Vera Rivkin, en kvinna som sedan tidigare varit hans "stalker" och vid ett tillfälle besökt honom helt oväntat på hans hotellrum. Hon är en judisk kvinna, även hon rotlös utan förhoppningar och krossade drömmar. Arturo finner tröst hos henne och det slutar med att de hamnar i säng med varandra. Hon uppmuntrar honom och stärker hans självförtroende. Då han lämnar hennes lägenhet sker en plötslig jordbävning där hennes hem rasar samman och hon avlider i rasmassorna.

Arturo blir vidare kontaktad av ett bokförlag som erbjuder honom ett kontrakt för att skriva en roman. I brevet får han även ett förskott med en värdecheck och trots ett vacklande självförtroende bestämmer han sig för att påbörja romanen. Efter en tids frånvaro återvänder Camila till Arturo. Det visar sig att hon förlorat sitt arbete på baren och blivit utsatt för misshandel av Sammy. Arturo erbjuder henne att följa med honom till den Kaliforniska landsbygden för en kortare semester samtidigt som han kan ägna sig åt sitt skrivande. Deras förhållande fortsätter med provocerande konflikter och Camilla känner att Arturo skäms för henne för att hon är mexikanska, vilket i slutändan leder till att hon lämnar honom. Tidvis får Arturo ett brev från Sammy där han skriver att Camilla är döende. Arturo beslutar sig för att söka upp henne för att fria till henne men hon avlider i Tuberkulos. Slutligen släpper Arturo sin färdiga roman "Ask the dust", vilken han tillägnar Camilla som en kärleksförklaring. Han inser även att det rasistiska förakt han riktat mot Camila till en början egentligen speglar hans egen rotlöshet och utsatthet i det segregerade amerikanska samhället.

BILAGA 2

MATERIALINSAMLING

KODNING AV ROLLFIGURER

Sammanställningen och kodningen är baserad på Rodríguez, Clara E. (1998) filmövning i boken *Latin looks: images of latinas and latinos in the U.S. media*. Westview Press. Colorado (1998:248–249).

FILM 1: CHASING PAPI (2003)

<u>Rollfigur:</u>	<u>Kön:</u>	<u>Etnicitet:</u>	<u>Status⁴</u>	<u>Roll⁵</u>	<u>Utfall⁶</u>
<u>Cici</u>	<u>kvinn</u>	<u>latinamerikanska</u>	<u>s3</u>	<u>r1</u>	<u>u2</u>
<u>Lorena</u>	<u>kvinn</u>	<u>latinamerikanska</u>	<u>s2</u>	<u>r1</u>	<u>u1</u>
<u>Patricia</u>	<u>kvinn</u>	<u>latinamerikanska</u>	<u>s2</u>	<u>r1</u>	<u>u1</u>
<u>Tomas</u>	<u>man</u>	<u>latinamerikan</u>	<u>s1/s2</u>	<u>r1</u>	<u>u1</u>
<u>Carmen (polisen)</u>	<u>kvinn</u>	<u>latinamerikan</u>	<u>s2</u>	<u>r4</u>	<u>u4</u>
<u>Mary (Patricias mamma)</u>	<u>kvinn</u>	<u>latinamerikanska</u>	<u>s1</u>	<u>r4</u>	<u>u4</u>
<u>Cicis väninna</u>	<u>kvinn</u>	<u>latinamerikanska</u>	<u>s3</u>	<u>r4</u>	<u>u3</u>

⁴**Status** refererar till rollens socioekonomiska status/ sociala position

s1 = Överklass, s2 = Medelklass, s3 = Arbetarklass, s4 = Lägre arbetarklass och s5 = Oklart

⁵**Roll** refererar till vilken typ av roll som spelas

r1 = Huvudroll, r2 = Biroll, r3 = Supporting character, r4 = Five line character/ extra (no lines), r5 = Övrigt

⁶**Utfall** refererar till hur rollen misslyckas eller lyckas i slutet av filmen

u1 = Lyckas, u2 = Misslyckas, u3 = Både lyckas och misslyckas, u4 = Oklart

FILM 2: ASK THE DUST (2006)

Rollfigur:	Kön:	Etnicitet:	Status:	Roll:	Utfall:
Camila Lopez	kvinn	mexikansk	s3	r1	u2
Arturo Bandini	kvinn	italiensk	s3	r1	u1
Vera Rivkin	kvinn	judisk	s2	r3	u2
Sammy White	man	vit amerikan	s3	r3	u2
Hellfrick	man	vit amerikan	s4	r4	u5

FILM 3: WITHOUT MEN (2011).

Rollfigur:	Kön:	Etnicitet:	Status:	Roll:	Utfall:
Rosalba	kvinn	latinamerikanska	s3	r1	u2
Cleotilde	kvinn	latinamerikanska	s3	r1	u3
Prästen Rafael	man	latinamerikan	s3	r2	u3
Journalisten Gordon	man	vit amerikan	s2	r2	u3
Virgelina	kvinn	latinamerikanska	s3	r3	u4
Ubaldina	kvinn	latinamerikanska	s3	r3	u4
Lucesia	kvinn	latinamerikanska	s3	r3	u4
La gringa	kvinn	latinamerikanska	s3	r3	u4

BILAGA 3

BILDER PÅ ROLLFIGURER

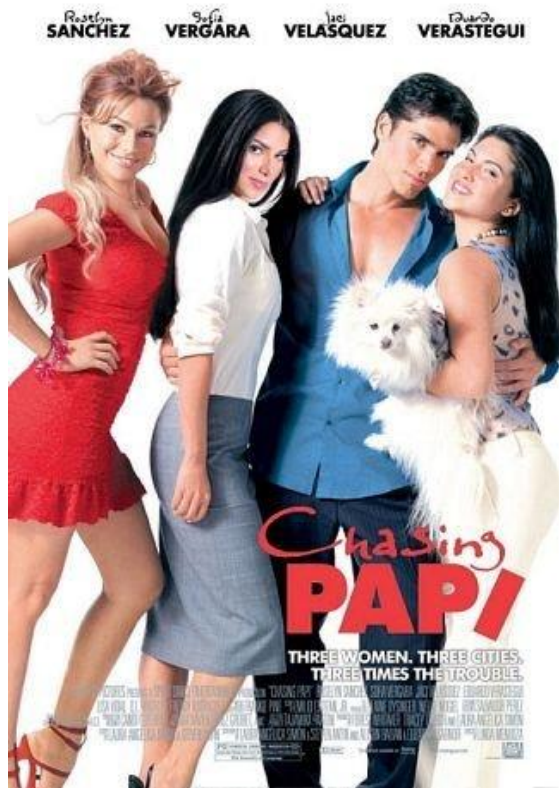
Rollfigurerna i "Without men": från höger Rosalba, Cleotilde, Virgelina, La Gringa, Lucrecia, Ubaldina, transvestiten och Cecilia.

(<http://www.imdb.com/media/rm325953792/nm1605095>, 2013-01-07)

Rollfiguren i "Chasing papi", Cici.

(<http://www.imdb.com/media/rm4154890496/tt0323572>, 2013-01-07)

Rollfigurerna i "Chasingpapi": från höger, Patricia, Thomas, Lorena och Cici.
(<http://www.imdb.com/media/rm1690148608/tt0323572>, 2013-01-07)

Rollfigurerna i "Ask the dust": Camila och Arturo.
(<http://www.imdb.com/media/rm3697121536/tt0384814>, 2013-01-07)

BILAGA 4:

ARTIKEL

UNT, Uppsala Nya Tidning. *Hollywood dominerar på den svenska filmduken*. Johanna Brydolf.

Publicerad: 2009-09-05

<http://www.unt.se/inc/print/hollywood-dominerar-paring-vita-duken-128321-default.aspx>

(Hämtad 19/12-2012)